
Hendrik Adamson Auli - rakonto pri knabeto

**typo
bold**

Type specimen in Esperanto language
DRM free content from FadedPage.com
set in Tensor-Regular

Hendrik Adamson
Auli – rakonto pri knabeto

I.

Oni kvazaŭ frapegis per bastonego al la dommuro kaj jêtadis plenmanojn da hajleroj al la fenestrovitroj. Fulmegis kaj tondregis, kvazaŭ tujmomente la muroj de sfondrinkejo renversigŭs. La timige mallumega nokto estas plena de teruro kaj fantomoj. Post pli laŭta ektondro, kiu aŭdigis kvazaŭ eksplodo de grenado giganteca, Auli vekigis, manapogigis kaj ekrigardis al la fenestro. Ec ĉa rozeta brilo de fulmo ne povis forigi lian palecon. La timtaŭzita vizagô havis koloron de pasintvespere survestita negoblanka cêmizo. Cû li jûs nur songis; cû nun estas songô aŭ li jam vekigis? Cû li vivas ankoraŭ aŭ jam mortis? Cû en songô aŭ efektive la fulmo lin trafis kaj mortigis? Iom post iom eniris en la konscion la sento de l' ankoraŭa vivo, iom post iom sorbigis en la sangon agrablo pro tio. Sed subite ekatakis nova timekscito: ke la songô estis nur antaŭsigno de tio, kio estigôs eble nun-nun ... en kia ajn momento; kio tiam? Kaj tuj ekhavis la penso plenan konvinkecon, rokofirman fidindecon: certe la terura songô antaŭdiris tion, ke li devos morti jam hodiaŭ pro sia granda kulpo. Sed se li provus

pregi, eble la Patro Cîela ne estus tiel severa, eble li malplisevere prijugûs lin kaj laŝus al li la vivon! Sed ecĉegi li ne povis: ne eblis movi la membrojn rigidigintajn, la manoj malelastaj ne kunigis, la genuoj lignecaj ne fleksigis, la lango estis alĉatenita kaj la penso ripetadis sencĉese: nun li min mortbatas, nun estas la fino. Frapo post frapo malsuprentondregis kaj cĉiu el ili kvazaŭ trafenetris Auli-n de cerbo gis koro, de verto gis plando.

Tiam plikvietigis la ventego kiel ankaŭ la fulmotondro, kaj Auli, vidante, ke la vivo, almenaŭ por momento, estas garantiita, ricevis ŝian kuragĉon, ecĉe pensis plu pregi, sed ekmeditis pri io pli cĉutaga kaj ordinara. Tre ordinaraĵ liaj pensoj tamen ne estis, cĉar la malgranda kapeto de Auli cĉiam estis okupita per solvado de diversspecaj komplikaj problemoj. Tiel ekzemple la avinon, kiu pastis ilian bovinon, la tutan posttagmezon, li gĉenadis per la demando, kial la suno subiras nur vespere, cĉu gi ne povas tion fari jam dum tagmezo. Auli nome volis, ke la avino hejmenpelu la bovinon pli frue; la avino rediris, ke si ne povas fari tion antaŭ la sunsubiro, sed la suno subiras nur vespere.

Nun Auli rompadis la kapon pri la demando, kial la Patro Cîela estas tiel kolera kaj volas lin mortigi, kiel tion diris la avi-

no. Cû cîo cî entute estis la farajô de l' Patro Cîela? Eble pli pravis Petsu-knabo dirinte, ke la Patro Cîela en tiaspecaj okazoj tute ne estas hejme kaj liaj knaboj tiam petolacâs: ekbruligas alumetojn kaj dispusâs la sfonojn de la vaporforno. Eble la Patro Cîela kun sia panjo, samkiel la gepatroj de Auli, foriris en la arbaron por alporti lignajôn, kaj la knaboj havas plenan liberon por petolaci kaj timigadi Auli-n. Eble la knaboj ne havas avinon, kiu ilin bridus.

Auli ekaŭskultis. El la alia câmbro aŭdigis du spirbruetoj: tiuj de la avino kaj fratino. Se li nun levigûs treege mallaŭte kaj elirus eksteren por mangi la hajleron? La malbona pordo plorbleketas kvazaŭ hundo malsata, eble la avino vekigôs kaj ekgrumblos. Tio ne multe signifus, sed si denuncos. Si ja denuncos kaj tiam oni havas por fari ne nur kun la Patro Cîela, kies punoj tamen estas pli-malpli problemaj. Auli rezignas la eliron kaj daŭrigas la meditado pri l' familiaj aferoj de la Patro Cîela. Al la Patro Cîela oni devas diri dankon, kiam oni estas satmanginta. Foje demandis Auli, cû oni ne devas diri ankaŭ al la Patrino Cîela. El la respondo li konkludis, ke la Patrino Cîela kvazaŭ entute ne ekzistas, sed tio ja ne povas esti, câr kio estas la patro sen patrino? Kiu kuiras al ili

mangâjôn kaj lavas ilian tolajôn, kiu iras kun patro en arbaron por ŝeli lignajôn kaj kiu detiras poste al la patro la kotkovritajn botojn? Patrino supozeble ekzistas, sed pri ŝi oni versâjne ne volas paroli. Eble ŝi ne estas la vera patrino, sed ĉa »kromvirino«, kiel tiu de la patro de Petsu-knabo. Sed la Patro Cĉela ja ne toleras kromvirinojn, kiel diris la avino. En la kapo de Auli ektornigĝis stranga radaro, li kuntiris sin sur la kusêjo kaj rigidigĝis. Sed iom post iom liaj sentemaj oreloj kaptis pasôjn ŝelirajn kaj tio eltiris lin el la komenciganta songâ vizio. Auli rigardis al la intercâmbra pordo kaj vidis sur la sojlo blankan figuron, kiu manetende serĉis al li la vojon. Auli volvigĝis kun la kapo en la litkovrilon kaj tremante ekatendis. Ankaŭ nun li ne povis pregi, kvankam mortotimo lin ekregis kaj la vivo sâjnis esti pli kara ol iam antaŭe. Simile al struto li kasĝis sian kapon kaj dorlotis en si la malfortan espereton, ke eble oni ne rimarkos lin kaj pasôs felicê la dangêro nekonata. Sed tiu estajô mistera, gĝ alproksimigâs, gĝ trovigâs jam cĝ tie cê la lito, gĝ karesas mane la litkovrilon, palpas tra la kovrilo la kapon de Auli, lian nazon, busôn, liajn okulojn. Auli timas moveti ec^hareton-cĝrkaŭ lia koro igâs malvarme. Nun ...

»Auli«, oni flustris mallaŭtege.

Auli ec ĉa spiron retenas; eble tiel la alveninto supozas lin mortinta kaj foriros.

Sed tiu ĉe ne pensas pri foriro; tiu ektiras la litkovrilon por ĝin fortiri de Auli. Krocŝingre Auli firmitenas la randon de la kovrilo kaj kontraŭstaras per ĉiuj fortoj, sed kiom da ili entute li havas: baldaŭ estas rompita la kontraŭstaro kaj Auli, sentante sian malforton, ĵetas sin en la lasta momento surbrusten, kasante la kapon en la kuseno, por ne vidi la plej teruran, kio nun evidente okazos. Li kvazaŭ sentas ĉe sia nuko la malvarman klingon de falcilo, per kiu la mortangelo tratrancos lian kolon, li submetiĝas al la destino de l' sorto: oni mortigu lin jam, sed tiel, ke al li mem ne estu videble.

Anstataŭ la falciltrancô en la kolon, plektigâs du molaj brakoj ĉirkaŭ la malgranda korpo de Auli kaj eligas lin el la lito. Auli volas helpkrii, sed ne kuragâs; deziras sin forsiri kaj forkuri, sed ne havas la forton. Nun oni kaptas lin ĉe la sultretoj kaj oni returnas la knabon.

»Hailu«, ekkrias la etulo, konsterniginta pro la neatendita metamorfozo.

»Silentu, la avino vekigôs! Ĉu vi min timas?«

Auli preskaŭ volus konfesi ĉion, sed tiam venkas la vireca memestimo:

»Ne, mi ne timis, mi timas entute neni-
on; mi ec ĉiam ne timis, kiam la Patro Ciel-
la riprocadis.«

»Sed mi timis tiam.«

»Vi ja estas knabino.«

La argumento estas por ambaŭ pli ol
konvinka.

»Auli, ni eliru kolekti hajlerojn. Mi,
sola timas.«

»Sed se la avino vekigôs.«

»Ne gravas, ni diros, ke ni iros ...«

Ke Auli mem tion ne ĝispenis. Sed
Hailu estas pli ruza, ŝi ja estas knabino. Ke
Auli estas ankaŭ pli juna, tion Auli ne
kunkalkulas.

Mallaŭte, nekompareble mallaŭte ŝfeli-
ris ambaŭ junaj frandemuloj kaj felicê evi-
tis ciumajn dangerojn, kiel la ŝipo direktata
de sperta piloto. La ekstera pordo ja mal-
gajege veblekis, sed ankaŭ ĝi ne povis mal-
kasi la sekreton de la infanoj: evidente la
avino tre lacigis kaj, en profunda dormo,
aŭdis nenion.

La luno trasovis sian kapon inter la nu-
bcifonoj kvazaŭ malsata palvizagâ infano
kaj rigardadis rektigante la kolon avide:
kiel du hometoj, en cêmitetoj kaj nudpie-
daj, tremskuigante pro malvarma vento
kolektadas la hajlerojn kaj enbusigas avi-
dege. Tiam ĝi ektiris al la kapo kun peza
ekĝemo la cifonitan litkovrilon kaj lasis

brili de tempo al tempo siajn malsatajn deziregemajn okulojn. La korpoj de l' infanoj ricevis pro malvarma vento la koloron de hepatiko, la dentoj saltadante supren-malsupren ne trafis unuj la aliajn, sed malgraŭ ĉio ĉi oni domagiĝis forlasi la felicëgan landon de hajleroj. Auli medita-dis, kial ne ĉiutage hajlas per pli grandaj, multe pli grandaj hajleroj kaj kial la hajleroj degelas; ĉu ili ne povus konserviĝi ne degelintaj, tiam oni povus ilin uzi dum sufiĉe longa tempo. Aŭ kial la hajleroj ne kreskas, kiam la Patro Ĉiela ilin semas, kiel kreskadas sur la kampo aliaj kreskajôj. Auli preskaŭ konsentus iri al la Patro Ĉiela, se tiu enlasus lin en sian hajlerujon. Se oni nur povas reveni, ĉar kiu scias, eble ne trovigas ĉe l' Patro Ĉiela tiaspecaj bonegaj frandajôj, kiel okzalaj, junaj alkreskajôj de piceoj kaj pinarboj kaj blanka molajô de kelkaj herbotrunkoj? Ĉu tie oni povas mordeti la alnosêlon, ĉu tie kreskas sorpoberoj kaj sufiĉe acidaj sovagâj pomoj?

Frosto-malbonulo kurbigis ambaŭ etulojn kaj igis tamen fine pensi pri ĉambreniro. Oni suprentiris la ĉemizetojn kaj dum vidigis la bluetaj femuroj, oni kolektadis en la sinojn la valoran havajôn, kiom oni povis, ĉe kio la veramo de Auli igis lin konfesi al la fratino: »Häilu, mi ta-

men timis, kiam la Patro Cîela
riprocadis«. Kaj kiam Häilu diris nenion:
»Häilu, mi timis ankaŭ vin, kiam vi alve-
nis.« Kiam Häilu plu silentadis, li rekte el-
diris: Häilu, ne iru al la avino, mi timas
dormi sola. Tiam Häilu diris kolerete:
»Stultulo, mi eĉ ne povos iri kun hajleroj
al la avino, mi devos veni al vi.« Kaj Auli,
la mizerulo, tro malfrue komprenis, ke li
malkaŝis sian gravan sekreton tute senbe-
zone; kion opinias nun Häilu pri li: timas
kvazaŭ knabino. Kaj se li timas, ĉu li ne
aliformigôs en knabinon, kiel asertas Pet-
su-knabo. Li ne havis tempon, por pli lon-
ge sin turmentadi per meditado: ili devis
reeniri en la câmbreon kaj oni devis kolekti
ĉiujn fortojn kaj kapablojn, por iri tiel
mallaŭte, ke avino ja ne vekigû.

Auli kaj Häilu sidis unu apud la alia sur
la litrando kaj frandis la lastajn hajlerojn.
La cêmizetoj de malsupre malsekigis kaj
ili rulis ilin kiel eble plej alten, por ke la
malseka ŝtofo ne tusû la korpon. Tiam
venkis la laceco kaj la etaj hometoj falis en
reciproka ĉirkaŭpreno en la plej dolcân
dormon.

Alvenis la mateno nuba kaj malhela
kvazaŭ farunsupo, en kiun oni avare po-
gute versâs lakton, tiel ke ĝi apenaŭ povas
grizigi, aŭ kvazaŭ maljunulo ebria malfer-
mus post nokta dibocâdo siajn sen tio

malklarajn okulojn. Ec ĉa birdoj tre malvigle cîrpis kaj ne ili kaŭzis la eksterordinare fruan vekigôn de Auli. La gepatroj estis revenintaj hejmen, tion pruvis jam la botegoj de patro, en kiujn estus enigeblaj po du Auli unu super alia, tiel ke la supra, starante sur la verto de la malsupra, eĉ sur la piedfingroj apenaŭ povus rigardi trans la randon de la tibiingo. Auli eligis sian nukon el la brakoj de Häilu kaj ordigis la nokte suprenvolvitan cêmizeton al ĝia loko.

»Auli, Häilu, ellitigû, elpelu la bovinon, la avino hodiaŭ malsanetas,« aŭdigis kvazaŭ de ie tre malproksime la vokado de patrino kaj: »Knabino, kial vi vin nudigis kvazaŭ karoton,« oni poste riprocis. »Rigardu, kiel bone Auli dormas.«

Auli ne volis ellitigi. Nur la kunigitaj fortoj de patrino kaj Häilu finfine lin venkis. Eble ne tiom oni lin perfortus, sed Häilu rifuzis pasĉiri sola. Fine la vireto estis vestita kaj oni ekiris ansermarsê en la sekva vicordo: antaŭe bovino Maasik kun cîuj kornoj kaj vosto, meze Häilu kun vergo, kaj malantaŭe Auli kun duondormantoj, vekigantaj pensoj, dum cê la hejma pordego staradis la patrino kaj ilin postrigardante, la okulojn per manplato sîrmis de sunlumo, kaj la patro cê lignosegado murmuris la verseton:

»Auli kaj Häilu,
bovineton pelu.«

La patro promesis al Auli desegi de lignobloko belan diskon. En kia ajn okazo tio estus neeldireble gôjiginta Aulin, sed hodiaŭ li akceptis la gôjigan avizon tre apatie: kion valoris disko, kiam temis pri io multe pli grava. Auli rekte ekploris, kiam Häilu ne volis alpelii la bovinon al tiu de Petsu-knabo, câr Häilu toleris nek Petsu-knabon, nek liajn petolajôjn. Fine oni interkonsentis pri »por tre mallonga tempo« kaj ekiris.

Petsu-knabo pastadis sur la dehakejo kaj rajdsidante sur arbostumpo, frapadis gûste la sêlon de fajfilvergo, kiam lia nigrebunta Klähvi ekmurmuris. Levinte la okulojn kaj ekvidante la venantajn la kriacûlo tuj acvôcê ekkriegis:

»Geedzigo, geedzigo!

gefiancôj venas.

Auli Häilu-n edzinigas,

Maasik estas doto.«

Häilu tuj reenirigis Maasikon, sed Auli, venkinte la tutan abomenon, iris al sia cîama turmentanto, kvazaŭ li povus atendi de tie ion bonan.

»Bonan tagon, fiancô«, ekmokis Petsu-knabo, pincante la fingron de Auli per vergopinte entrancita pincilo kaj kiam cê

la lasta ekgutadis larmoj: »Vidu, vidu, al li ec ĉe placâs ensôvi en la fendon.«

Sed por Auli ekzistadis nur ununura problemo kaj ĝin li devis solvi je ĉia prezo.

»Aŭdu«, li volis komenci la demandadon.

Klähvi kuris al iu renkonte kaj Petsu-knabo atentege ekrigardis, kiu estas venonta.

»Estas Tilma,« li fine rekonis.

Kaj estis Tilma, fratino de Petsu-knabo; ŝi alportis mangâjon. Knabino kun nigra taŭzita, pendacanta hararo kaj kun ĉirkaŭvagadantaj ŝelistokuloj. Nenien en fremdaj domoj oni volis ŝin enlasi pro ŝiaj algluigantaj fingroj.

»Kie vi tiel longe dormadis«, Petsu-knabo tuj ekriprociŝ la fratinon, »mi mortadas tie ĉi pro malsato.«

»Pli bone estus, se vi tute mortus; tia kverelulacô! Vi ĉiam kvereladas; tial oni vin nenie toleras kaj nenien enlasas.«

»Vin, ŝelistinon, oni ne enlasas: ĉio foriras kun vi, kio estas movebla.«

Farigis ne oportune varmege. Auli vidis, ke nun ne estas eble fari multe. Kaj ankaŭ Häilu jam vokis kelkfoje. Li iris.

»Iru, iru, la edzino atendas«, mokadis Petsu-knabo, »mi ilin geedzigis. Maasik estos por doto.« Kion la fratino diris, Auli tion ne aŭdis.

Häilu plektadis kroneton el leontondoj. Alian, pretan, sî estis metinta al la kapo.

»Cû tio estos por mi,« demandis Auli.

»Jam Petsu-knabo faros por vi pli bonan,« sî respondis malafable.

Auli mallevis la kapon, en liaj okuloj aperis malseketo, ec[^] Häilu estas al li malafabla.

Sed Häilu ne longe koleretis. Venis por mezuri cû la longo suficâs, kaj kiam gî suficîs, sî kunligis la ekstremajôjn kaj la kroneto estis preta. Kiel belete gî harmoniis kun la laktoblankaj bukletoj de Auli.

»Häilu, ankaŭ Tilma estis tie.«

»Sî estu. Neniajn rilatojn mi havas kun via Tilma.«

»Sed ne mia Tilma sî estas. Ili kverelis. Kaj mi foriris. Mi ne scias, cû Tilma estas knabino?«

»Kio sî do estus?«

»Sed sî estas tiel kuragâ kiel iu ajn knabo. Kaj povas esti, ke se la knabino estas kuragâ, sî farigôs knabo.«

»Ne farigôs.«

»Sed se la knabo povas timi, ke li farigôs knabino.«

»Certe ne farigôs.«

Estus ja bonega cîo cî, opiniis Auli, sed ne plene li konvinkigîs: eble, malgraŭ cîo, Petsu-knabo konas pli bone la aferojn,

senkaŭze li ja ne estus dirinta. Se Auli nur povus iri pridemandi. Sed kiamaniere?

»Auli kaj Häilu,« oni vokis de malproksimege, »iru kaj prenu vian doton, alie Mustik eligos ĝiajn intestojn.«

Kaj vere Maasik, profitante la tempon, kiam la infanoj ne sufiĉe fervore ĝin priatentis, foriris viziti Mustikon de Petsu.

»Iru,« ordonis Häilu, enmanigante al Auli la vergon, »kaj tuj revenigu de tie Maasikon.«

Auli senprokraste konsentis, ĉio ĉi ja estigis kvazaŭ laŭ mendo. La bovinoj tute ne havis malamikajn intencojn: ili tre komplete lekpurigadis unu la alian. Petsu-knabo montris al Auli ion en sia mano.

»Nu, felicâ fiancô, bofilo de propra patro, rigardu, kio ĝi estas!«

Auli rigardis, skuis la kapon.

»Priflaru, kian odoron ili havas!«

Auli priflaris: »Malbonan.«

Petsu-knabo malplacê ekridaciis: »Malbonan. Do, vi diras, malbonan odoron ili havas. Nu, mangû, mangû ilin, vi devas ilin formangî.«

Kaj li komencis enbusigi al Auli tiun malbonodorajon. Auli kontraŭstaris kiom li povis, sirmadis la buson per mano, elsiradis, kracadis. Fine Petsu-knabo lacigis.

»Cû vi ankaŭ scias, kion vi mangis? Ĝi estis la haroj de Tilma. Mi nudigis de haroj

la duonon de sia kapo.«

Auli jam konis la harsiradojn de Petsu-knabo. Li penis laŭeble eviti la temon.

»Aŭdu, se la knabo timas, ĉu li farigôs knabino?«

»De kie vi tion aŭdis?«

»Vi mem foje diris.«

En la kapo de Petsu-knabo levigis la suno de diveno.

»Jes, li farigôs. Mi mem havas onklinon, kiu antaŭe estis onklo.«

Auli volis pli detale pridemandi, kiel farigôs efektive tiaspeca kontraŭnatura fenomeno, sed jam aŭdigis la malpacienca voko de Häilu: »Auli!«

Auli ekpelis Maasik-on, al kiu ne tre placis disigi de sia amikino. Häilu rapidis helpi al Auli kaj ĉe sia energia kunagado oni baldaŭ foriris el la dangera regiono. De malproksime aŭdigis nur la kantado de Petsu-knabo:

»Kio ĝi estis? Kio ĝi estis?«

Auli ja ĉe Häilu dormis.«

Post kelke da tempo alvenis la avino kun hundo Särtsu.

»Avineto, ĉu vi ree estas sana?«

»Kia estas sano de maljuna homo. Iru hejmen, mi mem pasos la bovinon.«

Estis ja bonege, ke avino venis kun permeso de hejmeniro. Sur la pastejo restis la avino, Maasik kaj Särtsu, la infanoj foriris.

Häilu vigle pasâdis antaŭe, ankaŭ Auli penadis, sed lia pasâdo ne cîam prosperis. Häilu devis atendi.

»Nu venu, venu, kion vi tie kovadas, onklino,« sîkoleretis.

La vorto »onklino« kvazaŭ ekpikis, kvazaŭ dolorige ekpusêtis, sed tiu »io«, kiu estis ekgonta Aulin, malhelpis la akrecon de sentado.

»Mi ne povas plu, miaj piedoj lacigîs,« li spiregadis.

»Kuru pli ofte al Petsu-knabo,« malice mokadis Häilu, sed vidante la malsanetan vizagôn de Auli, tuj pli mildigis sian severecon kaj invitis: »Nu, venu sursûltren!«

Kaj sursûltre de la fratino alvenis hejmen la vireto, kies kapo estis plena de zorgegoj.

»Jen mirindajô, knabino portadas knabon; la knabo ja devus portadi la knabinon,« sêrcadis, konversacianta trans bariolo kun patro, la barboza Töss-Mihkel, veninta por forigi la tertuberojn kaj defalcî la arbustaron. Oni volis acêti falcîmasînon, tial la herbejon oni devis ebenigi sur la bieneto.

»Kia knabo li estas,« karese diris la patrino rapide alveninte kaj preninte Aulin en la sinon, »malgranda hometo. Cû la piedoj lacigîs?«

»Lacigis,« respondis Auli langvore kaj pensis en si mem: »Ankaŭ sĭ! Ankaŭ la patrino ne rigardas min knabo.«

»Rigardu, kian belan diskon mi por vi desegis,« montris la patro.

»Ho jes, kiel bela gi estas, gŭste tian volus havi ankaŭ mi. Donu al mi, mi forprenos gin,« incitetis Töss-Mihkel sërce.

»Venu rapide, alie la onklo forprenos,« invitis la patro Auli-n.

La ordinara Auli estus elbaraktinta el la sino de la patrino kaj alkurinta kun laŭta kriego, sed la nuna nur rigardadis kun fingro enbusê, kun largê malfermitaj senbri-laj okuloj.

»La infano lacigis, lasu lin trankvila, diris la patrino milde karesante la kapon de Auli. Al Auli ruligis bulo en la gorgôn, larmoj en la okulojn kaj plorado elversigis kvazaŭ depost digo.

»Häilu, prenu, portu al li la diskon. Ne ploru, fileto, onklo ne rajtas forpreni la diskon de infano.«

Oni alportis la diskon, alvenis Häilu kaj karesis kaj kisis la vangojn de Auli, alvenis ankaŭ la aliaj, sed Auli ne povis cêsi ploradi; li mem ne sciis, kio gi estas.

»Ni iru en la câmbron; la infano mangôs kaj tuj enlitigôs,« decidis la patrino.

Oni iris en la câmbro kaj por mangi estis pizosupo, la plej placâ al Auli. La patrino kaj Häilu konkuradis unu kun la alia lin mangigante, proponadis tion kaj alian. Auli gustumis unu-du kulerplenojn kaj poste diris: »Mi ne volas.«

»Kion vi do volas? Eble bulkon? La patro alportos el la butikon.«

»Mi volas nek bulkon, nek ion alian.«

La patrino estis senkonsila.

»Kion vi faris al li, bubino?«

»Nenion mi faris. Li estis cê Petsu-knabo,« penis Häilu sin ekskuzi.

»Kial vi permesis tion?«

»Cû mi permesis? li mem senpermesis iris,« ekskuzadis sin Häilu kaj time atendis, ke Auli nun diros al la patrino, kiel la fratino igis lin revenigi la bovinon.

Sed Auli aŭskultis apatie, kvazaŭ lin ne koncernus la afero entute, kaj kiam la patrino demandis: »Cû Petsu-knabo vin suferigis,« Auli nur redemandis:

»Panjo, cû la onklino de Petsu-knabo estis antaŭe onklo?«

»Li deliras,« eklamentis la patrino kaj enlitigis la infanon.

Häilu estis iom câgrenita, ke sî oni recipi pro Auli, aliokaze ankaŭ sî kunirus. Nun sî sidadis cê la fenestro kaj rigardis kun malbonhumore aspektanta vizagô eksteren. Sed kiam sî aŭdis gêmadi la fra-

ton, ekregis sîŝn kompato kaj ankaŭ sîŝ rapidis al Auli.

»Kio doloras al vi,« demandis la patrino.

»La ventro doloras—tie ĉi.«

La patrino masagadis, deklamis la sorcĵortojn »keermus—kaarmus«, donis ian tinkturon. Auli gĕmadis jen pli laŭte, jen pli mallaŭte. La patrino palpadis liajn ardantajn vangojn kaj frunton.

»Cŭ ankaŭ la kapo doloras?«

»La kapo ne doloras—tiel.«

»Hailu, kuru rapide al la pastejo. La avino pelu hejmen la bovinon, eble sîŝ konas ian rimedon.«

Hailu ekrapidis pli ol ordinare: sîŝ ja sciis, kiom gravan komision sîŝ havas. Intertempe venis en la ĉambron la patro.

»Nu, fileto, kiel vi fartas?«

Auli ridetis malforte kaj kvazaŭ sentante sin iomete kulpa: Jen, kiel vi vidas pacĵo, mi respondus, sed mi mem ne scias. Anstataŭ li respondis la patrino:

»Li ardadas kaj gĕmadas kaj plendas pri ventro—doloro tie ĉi.«

La patro ekridis per rido largâ, bondezira kaj kuragiĝa.

»Malgravajô, forpasos, nenion gîŝ povos fari al viro.«

»Eble ni invitu la kuraciston,« proponis la patrino, plena de zorgoj pro sia

favorato.

»Ni iom atendu,« decidis la patro, »eble la malsano cêsos ankaŭ sen li.«

Kaj li foriris el la câmbro.

Auli inter la doloratakoj ekdormis per malpeza fugêma dormo. Kiam alvenis la avino, sîsercâdis en siaj ujetoj kaj kestetoj, volvajêtoj kaj ligajêtoj, kolektadis de tie kaj tie cî eretojn kaj grajnetojn, foliojn kaj radikfrangêtojn, florojn kaj burgônojn, trunketojn kaj sêlon sekigitan, ordonis ion kuiri, donis alian nekuirite en la busôn aŭ metis sur la ventron. Auli akceptis cîon obeeme, permesis al sî premadi kaj masagî, sorcmurmuri kaj krucdesegnadi, sed nenio helpis, la suferoj cîam pliigîs.

Jen alvenis vilagmaljunulinoj kun siaj medikamentoj kaj daŭrigis la kuracadon de Auli.

Venis onklino de Mæltpere kaj alportis verm-eligilon. Oni gîn endonis.

Venis boonklino de Altpere kun botelo da brando. Oni alsîmiris de ekstere.

Venis Tiiu el Tagaru kun tinkturo de asafetido. Oni gîn endonis.

Venis ankaŭ multaj aliaj kaj kun cîes alveno ricevis la malfelicâ Auli cîam ion, aŭ interne aŭ ekstere, tiel ke se li antaŭe estus tute sana, nun li devis malsanigî post tiom intensa kuracado. Kio scias, kio estus farigînta, se ne alvenus la baptopatrino de

Auli. Sî forpelis cûjn vilagmaljunulinojn kaj diris al la patrino:

»Kion vi faras, cû vi volas mortigi la infanon?«

»Kion mi faru, kiam li kriadas kaj gêmadas.«

»Do venigu la kuraciston, bonaj hometoj!«

»Sed la maljunulo ne iras.«

»Do mi mem iros. Sed gardu vin, ke vi ne permesu al tiuj sorcistinoj transpaŝi vian sojlon.«

Kaj jam sî foriris.

»Kien iris baptopatrino?«

»Sî iris venigi la kuraciston.«

Auli konsideris en si mem, cû la kuracisto estas io bona aŭ malbona, cû lin oni endonas aŭ de ekstere alsîmiras. Aŭ ... antaŭ liaj okuloj aperis la zorgoplena figuro de la baptopatrino, kiu, simile al la avino, klopode sercâdas en siaj ujetoj kaj kestetoj, volvajetoj kaj ligajetoj kaj sercâs en ili la kuraciston.

»Panjo!«

»Nu«, sî timigâs pro la subita ekvoko.

»Unu kesteto de avino estas en la provizejo sub la bretaro, eble en gî estas la kuracisto.«

»La kuracisto ne trovigâs en kesteto, li estas homo.«

»Homo,« miris Auli.

»Kuracisto estas sagâ homo, kiu scipovas resanigi.«

»Cû mi ne estas sana?«

»Ne, vi estas malsana.«

»Malsana. Ha, tiel oni estas malsana? Kaj oni poste mortos?«

»Ne parolu tiel, karuleto!«

Sed la avino cîam diris: »Kuru, kuru ekstere, poste vi malsanigôs kaj mortos.«

»Vi ne mortos, resanigôs.«

Tiu »resanigôs« iom strange ehâdas en la oreloj de Auli. Li eksercâs en siaj ne multnombraj rememoroj. Vere iam diris ilia patro al Petsu-maljunulo: »Vi resanigôs kaj ankoraŭfoje edzigôs.«

»Panjo, cû ankaŭ mi edzigôs tiam?«

»Certe vi edzigôs, kiam alvenos la tempo.«

»Cû ankaŭ Häilu edzigôs?«

»Ne, Häilu ne edzigôs.«

»Cû la knabinoj ne edzigôs?«

»Ili ne edzigôs.«

»Sed mi edzigôs?«

»Jes, vi edzigôs.«

Auli iomete primeditis. Tiam li sfelatakis de alia flanko:

»Sed kion faras la knabinoj?«

»La knabinoj edzinigôs.«

»Do Häilu edzinigôs?«

»Versâjne sî edzinigôs, se ebligôs.«

»Sed mi ja ne edzinigôs?«

»Ne, la knaboj ne edzinigâs, ili edzinigas la knabinojn.«

Tiel. Gĩ estis suficê turmenta konversacio. Auli kunpremĝis dum doloratakoj la dentojn kaj suferis vire, por ruzete sciigĩ cê panjo, kio sĩ lin opinias esti. Kvankam la konversacio ne donis plenan certecon, tamen ec ĥiom estis bonvena. Auli estis nun kelkrilate kontentigita, nur la doloro en ventro, tiu-malsano.

»Panjo, cũ tiu doloro estas malsano?«

»Jes, infaneto, malsano doloras.«

»Sed se oni batas per vergoj, cũ ankaũ tio estas malsano?«

»Tiam ne estas malsano, tiam oni punas.«

»Sed cũ malsano ne estas puno?«

Cê panjo ec ĥa buso malfermigĩs: kia hometo li estas kaj kiel li demandas, ke ec sĩ-maljuna homo-scipovas diri nenion. Kio do el li farigõs, se li restos viva.

Auli ne kontentis pri neplena scio. Li demandesploris, kiu sendas la malsanon, pro kio li sendas kaj cũ ne povus la Patro Cĩela tiel arangĩ la aferon, ke la malsanoj tute ne ekzistu.

Dum kelka tempo regis silento. Tiam aũdigĩs, simile al la »heũreka« de Arkimedo, la ekkrio de Auli: »Hajleroj.«

»Kiaj hajleroj,« demandis la patrino, sed ne ricevinte respondon, sĩ opiniis, ke la

infano deliras kaj sîlasis lin trankvila.

Auli sciis nun, ke la Patro Cîela punas lin pro mangâdo de hajleroj kaj miris nur, kiel Häilu, lia kunkulpulino, povis eviti la punon. Kvankam la afero lin treege interesis, tamen li lacigis kaj ne havis forton por plia demandado.

Li ekdormis por mallonga tempo kaj kiam li ree malfermis la okulojn, apud la lito staris fremda onklo kun stranga kaprobarbo kaj kun nazpinciloj. Staris kaj gaje ridadis:

»Nu, eta vireto, kio estas al vi? Cû klako en stomako aŭ pesto en intesto?«

Li mezuris temperaturon, esploris la pulson, rigardis al sia poŝhorlogo, prempalpis kaj masagis, demandis kaj esploris. Cîes okuloj estis alnajlitaj al la kuracisto, en ili ardis senvorta demando.

»Cekinflamo. Brulumo en intesto. Bezoniĝas apendiktomio. Oni devas lin operacii; nu, tranci, se vi ne komprenas. Vi devas tuj veturigi lin en la urbon, alie ...«

Li finis per gesto.

»Kiel ni, malriculoj, havigos la monon necesan?«

»Tjes, tion mi ne povas diri. Penu iel havigi.«

»Cû alie la afero ne estas arangêbla?«

»Alie ĝi ne estos, t-jes.«

Kaj por liberigî de la malagrabla konversacio, li turnas sin ankoraŭ fojon al Auli: »Adiaŭ, vireto, vi vidos la urbon kaj oni tie vin resanigos, tjes.«

Finita estis la vizito, la patro mem reveturigis la kuraciston.

Stranga sâjnis al Auli la absurda logiko: por resanigi, oni devas lin trancî. Kaj kiel oni lin trancôs? Cû per tranciło, kiel la patrino trancâs el la sapokuirajô kubeton post kubeto. Kio restos tiam el li?

»Panjo, cû en la urbo oni trancôs el mi kubetojn?«

»Kiajn kubetojn?«

»Cû tiel oni trancôs, kiel vi trancâs la sapokuirajôn?«

»Oni ne tiel trancôs.«

»Cû oni distrancôs en du partojn? Laŭlonge aŭ laŭlargê?«

»Oni entrancôs nur etan-etan vundeton kaj poste oni tuj kunkudros.«

»Cû per kudromasîno oni kudros?«

»Per malgranda ora kudrileto kaj silka fadeno.«

Al Auli rememorigâs liaj etaj vundetoj, kiujn neniu kunkudris per ora kudrileto, nek per silka fadeno, sed al kiuj oni metis pice-rezinon kaj kiujn oni bandagîs per mola cifonajô.

»Sed, panjo, cû bandagî oni ne povas?«

»Oni ankaŭ bandagâs.«

»Panjo, mi ne volas, ke oni min kudru.«

»Do oni ne kudros, ekdormu nun!«

Auli fermas la okuletojn, sed lia vigla kapeto laboradas. Bonege, se oni ne kudros. Tiuj onkloj estas tolereblaj. Sed ...

»Panjo, cû oni trancôs en la fingropinton?«

»Ne, en la ventron, kara fileto.«

En la ventron? Terurege! Kiel la rano estis entrancîta de la patro per falcîlo.

»Sed tiam ja eligôs la intestoj.«

»En intesto trovigâs la malsano. Alie ne eblas vin resanigi, oni devos elpreni de tie la kaŭzon de malsano.«

Al Auli mankas forto por daŭrigi la demandadon. Tiom da novajôj, perfoje, ja turnadus kies ajn kapon.

La panjo eliris kaj restigis Häilun gardadi la malsanulon. Iu stumble enfalas trans la sojlo: Petsu-knabo. Häilu gluigâs proksime-proksimege al la frateto, preta cîumomente elgrati la okulojn de la fremdulo, timante, ke tiu povus iel misfari al Auli. Sed Petsu-knabo mem havas câgrenegon: la gepatroj dungigis lin al bienetmastro por pasfado, kio malpliigis lian humoron je cent gradoj. Imagigîs eterna sklaveco, vipo kaj katenoj, dum hejme estis eterna bonestado: promenadi post la ununura bovino kaj ordoni al aliaj, kiom nur placâs. Tilma malice mokis: »Ne pensu,

bubacô, ke vi nun laŭantaŭe bonfartos, oni altiros viajn orelojn al botosfipoj, la patrino mem diris!« Kaj evidente ŝi ankaŭ diris, alie Tilma ne sciis paroli pri tio.

Petsu-knabo estis tre humila kaj bonvola: eĉ fojton ne ekparolis iel maldece. Li demandis kondolence pri la sanstato de Auli. Auli interpretis la aferon laŭ sia kompreno. La onklo kun grandaj okuloj diris, ke en lia intesto io brulas. Eble la knaboj de La Cîela Patro jêtis tien, en cîtiu nokto de hajlado, alumeton. Nun oni alimaniere ne povas elpreni, li devas veturi en la urbon; tie oni entrancôs en la ventron, elprenos la alumeton kaj kunkudros la ventron per ora kudrilo kaj silka fadeno. Kaj nenio plu.

Petsu-knabo aŭskultadis kaj kapjesadis aprobe al tiom simpla resanigmaniero. Tiam li ekplendis pri sia malfelicô kaj ŝajnis eĉ ne rimarki la cirkonstancon, ke tiurilate Häilu malkasê vidigis sian plezuron. Por li en la nuna momento estis tute egale, kiel rilatis aliaj al lia afero, li cêfe bezonis iun, al kiu li povu paroli pri cîo, malpezigi la koron. Fine ankaŭ tiu cîtemo elcêrpigis kaj Petsu-knabo vidigis intencon de foriro. Antaŭe li longe sercâdis en la posôj kaj kiam li trovis la sercîton, li enmanigis ĝin al Auli. La koron de Auli ple-

nigis kompatemo senlima kaj homamo senfina. Li flustris:

»Mi bedaŭras.«

»Kion vi bedaŭras,« demandis Petsu-knabo.

»Ke ili vin fordonas.«

»Ho, bagatelajô, ne multe gi gravas por viro,« fanfaronis Petsu-knabo kaj eksercis la anson.

Auli seriozigis, li rememoris pri io.

»Aŭdu!«

»Nu?«

»Cû via onklino estis iam onklo?«

Petsu-knabo ne kuragis profani la solenan momenton per mensogado.

»Ne estis, mi mensogis.«

»Diru: Je Dio!«

»Je Dio, mi mensogis. Mia onklino neniam estis onklo. Pardonu al mi!«

Auli etendas la manon. Li estus tujmomente pardoninta al la tuta mondo, tiom granda farigis subite lia koro. Petsu-knabo foriris. Auli rigardis la ricevitan donacon. Ora butono (la oro tamen estis nur kupro) gi estas belega. Li alkudros gin al sia jaketo. Kiel bona estas Petsu-knabo: li donacis al Auli oran butonon. Se ankaŭ Auli povus donaci ion al iu.

Subite Aulin ekregis granda ideo.

»Hailu, se mi trinkos, cû la akvo versigôs en la inteston?«

»Mi ne scias, mi iros, demandos patrinon.«

»Iru, demandu, estu bona!«

Häilu iris, Auli tremis pro ekscito.

»Jes, la akvo versigôs en la inteston,«
diris Häilu reveninte.

»Do alportu akvon, sed tre multe! Kun granda krucô.«

Häilu alportis la akvon. Auli sin sidigis.

»Metu nun la orelon tien,—cî tien!«

Häilu metis la orelon al la ventro de Auli.

»Alpremigu proksimen—proksimen kaj aŭskultu atentege!«

Auli trinkis kaj trinkis, Häilu aŭskultadis kaj aŭskultadis.

»Cû vi aŭdis ion?«

»Mi ne aŭdis.«

»Cû vi vere ne aŭdis?«

»Vere mi ne aŭdis.«

»Diru: Je Dio!«

»Je Dio, mi ne aŭdis.«

Auli câgrenigis. Estas ja malfacile disigi de sia favorata ideo. Auli volis helpi al si mem: estingi la bruladon en la intesto, sed nun Häilu ne aŭdis la sibladon de estingigô.

Por Auli komencigis malbonaj horoj. Senhelpe—senkonsile ciuj staradis cê la lito—la patrino, la avino kaj Häilu, kelkfoje ankaŭ la patro al ili aligis. Unu vocetadis,

alia konsolis, tria ploris kaj karesis la molan hararon kaj palajn vangojn, dum la kvara penis sêrci: »La malsano tuj finigû, mia knabo resanigû!« sed la sêrco tute ne estis gaja sêrco, gî estis malgaja sêrco, altrudita, laŭsâjna sêrco, kiel povus sêrci komedianto havante en la koro obsedan suferon aŭ funebron. La doloro ekatakis emfaze kaj igis la etan suferanton sŭitegi je la tuta korpo, la hararo malsekigis kvazaŭ gî estus jûs lavita. Inter doloratakoj, la malsanulo trankviligis kaj ec^ridetis tra larmoj, kiel kelkafoje kaj pluvadas kaj la suno brilas samtempe. En unu el tiaj sunbrilaj momentoj Auli subite demandis:

»Cû la urbo havas grandan breton?«

»Kian breton,« ne komprenis la aliaj.

»Kie oni sin ban-vergas.«

»Ah,« divenis la patrino, »la urbo ne estas vaporbanejo, en la urbo trovigas multe da domoj kaj pregêjoj kaj—vi ja mem poste vidos.«

»Sed cû la urbo estas malproksime, panjo?«

»Malproksime, karuleto, malproksime.«

»Sed kiel ni gî atingos, mi piediri ne povas, eble panjo min portos.«

»Ni veturos cêvale, eble per masîno.«

»Per tiu cî?« kaj Auli montris al la kudromasîno.

»Ne, per relvojmasiĉo.«

Nova febroatako cêsigis la demanda-
don. Sârtsu ekstere ekbojegis.

»Iru pririgardi, kial la hundo bojas,« or-
donis la avino al Häilu. Häilu ne povis ec-
formovetigi de la rando de l' lito, kiam eni-
ris la baptopatrino de Auli kaj malantaŭ si
la patro.

»Kion vi kovadas tie cî; ekriprocis la
baptopatrino, ke vi ne arangiis vin por la
forveturo, al vi ebligûs pli frue forveturi.«

»Kion ni havas por arangi,« ekmurmu-
ris la patro kaj eliris por jungi la cêvalon,
dum la patrino encâmbre preparis kion
kunpreni kaj al la hejmerestontaj—al la
avino kaj al Häilu—ordonadis rilate al la
hejma mastrumado: kiom almiksi faru-
non al la trinkakvo de Maasik, kiomfoje
mangi la porkidon dumtage, el kia silo
preni la terpomojn, kia kokino ovumas en
la subtegmento, kiaj ovoĵ estas vendendaj
unuavice al la akaparisto kaj je kia prezo la
duo. La baptopatrino prenis el papervol-
vajô verdan delikatlanan kostumon kaj
ekvestis Aulin.

La patro revenis el ekstere: »Nu, cû vi
estas pretaj?«

»Häilu, adiaŭdiru nun al la frateto,« or-
donis la patrino, »eble vi plu ne ...«

Kaj si ekploris, Häilu sekvis la
ekzemplon.

Auli vidis la aliajn plorantaj kaj aligis al ili.

»Kion si faras, maljuna homino;« kole-retis la patro, »vidu, kiel si plorigas la infanojn senkaŭze, senkiale.«

La baptopatrino ekrapidis por konsoli Aulin: »Nenio malbona farigis, mia baptofilo resanigis, baldaŭ revenos kaj tuj baptopatrinon vizitos.«

Kaj al la patrino: »Cesu, kial vi plorigas la infanojn!«

Al tio la patrino: »Kiel mi povus alie, se mi estas tiom sentimentala.«

Fine oni venkis la sentimentalecon, sekigis la plorantajn okulojn, inspektis la karajn lokojn kaj ekveturis—direkte al la urbo.

Kiam renkonte veturis sinjoroj, la patro jam fruege turnis flanken. Sinjorino aŭ fraŭlino etendis al Auli la manojn kaj ekkrietis:

»Kiel bela knabeto! Se ankaŭ mi havus tian!« Kaj jam ili estis preterveturintaj.

La patro trifoje krakis: »Fi, fi, fi! Eble si sorcrigardis la infanon. Nescieble, kiu kian okulon havas.«

Sed la patrino aliopiniis: »Gravaj sinjoroj la unuaj renkontigis. Eble gi antaŭdiras bonsancon.«

»Eble,« cedis ankaŭ la patro kaj ekbruligis la pipon.

Fine Auli vidis ankaŭ la urbon. Nenion eksterordinaran ĝi al li prezentis. Io depri-
mis lin kaj malklarigis lian konscion. Aliokaze li certe multe havus por rigarda-
di kaj demandadi, admiradi la stratojn, el-
pendaĵojn, domojn, homojn, sed nun li
estis indiferenta, apatia.

»Kien ni nun veturu,« demandis patro
haltinte sur la strato.

»Mari ja diris: en klinikon.«

»Klinikon, klinikon, mi mem aŭdis, sed
kie troviĝas tiu ĉi kliniko.«

»Demandu iun.«

La patro ekrigardis la homojn preteri-
rantajn, salutis kelkajn fojojn: »Bonan ta-
gon sinjoroj, bonan tagon sinjorinoj, bon-
an tagon fraŭlinoj,« sed la sinjoroj-sinjo-
rinoj, fraŭlinoj movigadis kvazaŭ per ri-
sortoj strecitaĵoj kaj ne povis sin haltigi. La
patro transjêtis la kondukilojn al la patri-
no, desaltis de la veturilo kaj direktiĝis
kun decida mieno al ia ulo.

»Bonan tagon, junsinjoroj!«

»Junsinjoroj« (tamen ne en pluralo!)
havis violan nazon kun samkoloraj vangoj
kaj rugaĵojn elstarantajn okulojn.

»Ne incitu,« li ekkriis abrupte, »ĉu vi
volas interbatigi, he?«

»Estu afabla, diru, kie estas la kliniko?«

»Kliniko? Kiun? Cêvalon? edzinon? in-
fanon? vin mem? Nu? Rapide! mankas

tempo. Kia kliniko? he?«

»Ĉu pluraj ekzistas?«

»Ĉiĉaspecaj! Por ĉevalo veterinara, por edzino virina, por infano infana, por vi meme frenezulejo.«

»La infano malsanas,« aldiris la patro, sed la veloj de lia vidalvidulo subite eksvelis pro vento: ĉu li vidis iun aŭ opiniis, ke lin oni vidis, li forvaporigis senspure.

Virino, deflanke aŭdinte la aferon, gvidis ilin al la necesa loko. Tie ĉio prosperis jam multe pli vigle, kvazaŭ oni estus atinginta post surmaraj ŝformoj kvietan havenon. Aulin oni metis inter litotukojn, kie li baldaŭ ekdormis, lacigita de la voĵagado kaj ĉio cetera. La patrino restis gardanta apud Auli, dum la patro devis serĉi al si noktejon aliloke. Li trovis ĝin en iu korto-enveturejo, kie li dormetis sur la veturilo ĝis matenigado. Kaj tiamaniere plurajn noktojn: li ne volis hejmenveturi, antaŭe pasis kelkaj tagoj post la operacio kaj oni estis pli-malpli certa pri resanigado. Ankaŭ la patrino ne fartis multe pli bone: kurbiginte la dorson ŝi sidadis apud la lito de Auli, nur por momentoj ŝi metis la kapon al la kusenrando aŭ al la mano, apogigante kubute al tablo.

Kiam Auli vekigis, katenis lian atenton plej unue la brilanta globeto sur la alta piedlokfosto de la lito, kiu placis al li pleje

el cîuj gîs tiam konataj objektoj. Gîn li volus havigi por kompletigo de sia malgranda havajô. Tiam li ekgemetis: cîo ja estas tiel terure kara, kiel li aŭdis de la aliaj. Aŭdigis la vocô de la patrino. Sî konversaciis kun iu. Pri li.

»Do oni jam operaciis?«

Oni operaciis, t. e. oni trancis? Lin? Auli ree ekgemis kaj iom pli laŭte. La patrino havis atenteman koron kaj viglan pasôn.

»Cû min oni trancis?«

»Malmultete. Tre malgrandan vundeton.«

»Ha.« La globeto brilis kiel antaŭe, sed cîrkaŭ gî kolektigis nebulajô, komence maldika, sed iom post iom gî plidensigis, gîs kiam cîo dronis en nebulo kaj alvenis nirvano. Kvazaŭ de senlimaj malproksimoj li aŭdis la paroladon de la patro, tiam oni flustradis, pasadis sur la piedfingroj, sed la palpebroj de Auli estis treege pezaj. Ne nur la palpebroj, sed cîu molekulo, cîu atomo estis kvazaŭ najle fiksita al sia loko, tiel ke li povis nek movigi, nek al io reagi. Kio alvenis, estis ne ordinara dormo kun songaj vizioj, sed kelkatempa neekzistado, morto.

Kiam Auli rekonsciigis, cîrkaŭ li agadis fremdaj manoj, klinigis super li fremdaj vizagôj, la patrino estis sôvita pli malantaŭen. Sed sîcêestis.

»Estu trankvila, vireto, ni zorgeme bandagôs vian vundon.«

Auli jam estis trankvila, permesis sin bandagi, aŭskultadis, kiel oni admonas lin ke li kusû cîam trankvile.

»Cîo prosperos bone, li baldaŭ resanigôs,« oni diris; kaj la patrino gôjis.

Sed ne farigîs cîo tiel facile. Auli estis turmentata de soifo. Li petis, ke oni donu al li trinki.

»Vi ne povas nun, karuleto, atendu gîs vi plisanigôs, tiam ...«

Facile estas diri: atendu. Auli komence ankaŭ provis sekvi la konsilon, sed gîs kiam li povos elteni!

Baldaŭ li denove petis kaj cîam pli insiste.

»Mankas gûste la akvo!«

»Ordonu alporti,« li insistadis.

Sekvis riprocôj: »Vi ne volas doni al mi trinki.«

»Cû mi rifuzus, sed ...«

Oni malsekigis la lipojn, kies haŭto estis fendigînta pro sekeco kaj la krustan langon, per tukangulo trempita en akvon. Kaj nenion plu. Auli ne povis kusî trankvile. La patrino kun penego lin fikstenis. Pro la penego sî lacigîs. Levis aŭtomate la krucôn al la lipoj.

»Mem vi trinkas, sed al mi ne donas.«

La patrino remetis la krucôn ne gustuminte ec ĝuteton: certe! la infano devas elteni kaj si ne povas. Dum la trinkado estos malpermesite al Auli, ankaŭ si ne prenos ec ĝuteton en sian busôn.

Auli estis regata de soifosento kaj de fantazioj pri trinkado. Li deliris kaj cîuj liaj halucinacioj turnigâdis cîrkaŭ unu kaj tio sama.

Jen li vidis la bestojn, kiuj cîuj trinkadis: bovoj, cêvaloj, sâfoj. Ec la hundo kaj kato lekadis avide la akvon. Kokoj rektigis la kropojn kaj levis la bekojn supren, malantaŭen kurbigante la kolojn. Cîuj ili trinkadis kaj trinkadis senhalte, sencêse.

»Panjo, ili fortrinkos la tutan akvon,« ekplendis Auli.

»Kiuj ili?«

»Kokoj.«

Memorigiŝ nur la lasta cênero de la vizio.

»Estu trankvila, karuleto, nek kokoj, nek iu alia povos fortrinki la tutan akvon.«

Poste Auli estis hejme. Prenis el la sitelo akvon per krucô. Sed Petsu-knabo forprenis la krucôn kaj la akvon fortrinkis, prenis la sitelon kaj ankaŭ ĝin malplenigis. Iris al ilia puto, malsuprenklinigis kaj ektrinkis ...

Ili estis en la sŭitbanejo: la patro, patrino, Auli, Hailu kaj la avino. Auli estis turmentata de soifo.

»Panjo, mi volas trinki,« li insiste petis.

»Hailu, donu al li per pokaletu el la tino,« ordonis la patrino.

Hailu iris al la tino, kaptis ĝin ambaŭmane ĉe teniloj, klinigis kaj ektrinkis. Subite la tino falis flanken kaj la akvo elfluis al la planko.

Auli ne plu povis eliri el la vaporbanejo. Estis varmege, sed la avino ĉiam per granda ĉerpilo versadis akvon al la vaporforno.

»Avino, plu ne versu akvon, mi ne eltenos la varmegon, portu al mi akvon!«

Sed la avino saĝnigis sin surda kaj daŭrigis la akvoversadon. Tiam alvenis Hailu kun akvopokaletu postdorse kasita, por ke la avino ne vidu; palpebrumis al Auli: »Prenu kaj trinku!«

Auli volis ektrinki, sed la avino intervenis, forprenis la pokaleton kaj kolerete diris al Hailu:

»Vi ne rajtas doni trinki al la infano.«

Auli malfermis la okulojn. Apud la lito staris la patrino kun akvopokaletu en la mano, fremda onklino tenis sin je mano kaj severe diris:

»Vi ne rajtas doni trinki al la infano. Ĉu vi ne aŭdis, kion la kuracisto diris?«

Kaj ŝi forportis la pokaleton.

Felicê, fine alvenis dormo kaj forportis Aulin en mondon alian kaj pli bonan. Gĩ estis plu nek la jûsa duondorma delirado, nek la antaŭa estado en la abismoj de la morto, sed proksima al la trankvila refresĝga normala dormo. Post la vekigô, matene, la suferado pro soifo ne sentigĩs tiel akre, kaj kiam oni permesis doni per tekulereto guteton al la langopinto, Auli montris al la granda akvokrucô kaj diris:

»Kiam ni hejmeniros, ni portos al ni tiel grandan krucôn kaj donos el gĩ trinki al Hãilu tiom, kiom si volas.«

La patro, kiu restadis en la urbo tiun kaj du aliajn tagojn, ofte vizitis kaj foje alportis orangôn.

»Nur ne forglutu,« avertis la patrino, doninte al Auli pecon da orangô por ke li sucû el gĩ la sukon.

»Mi ne forglutos, panjo kara, cû vi entute al mi ne fidas,« petege diris Auli kaj por pruvi elprenis la orangôpecon el la busô.

Fine—en la tria, kvara tago—la patro ekveturis hejmen. La patrino donis instrukciojn al la patro kaj sendis ilin kun la patro al la hejmanoj, sed, post cĩuj cĩ zorgoj kaj penadoj, en la kapo regadis kaoso; ne unu fojon si implikigĩs kaj rekomencis kaj finfine diris la patro: »Mi nenion plu memoras el cĩuj viaj diradoj.« Auli, de sia flanko,

sendis salutojn al Häilu, kaj al avino, kaj al baptopatrino, kaj ...

»Min ne multe oni tranciŝ, nur etan vundeton; mi plu la akvon ne tralasas, al mi oni donas jam sufiĉete trinki. Donu al Häilu multe-multege trinki. Kaj al Maasik. Kaj al ĉiuj.«

En la sekva tago la stato de la malsanulo pli malboniĝis. Atakis febro, la etulo ree jêtigadis kaj deliris. Nostalgio ekregis la infanon, li ekpetegis la patrinon: »Panjo, mi volas hejmen.« – »Vi estas malsana, resanigû, tiam ni tuj ekiros.« – »Mi ja estas sana, mi morgaŭ resanigiĝis,« asertis la knabeto kaj penegis foriri, ĉiam foriri. Tiam li vidis sin hejme. Häilu venis renkonte plorante kaj demandis: »Auli, ĉu vi ree estas sana?« – »Jes, mi estas sana, sed kial vi ploras?« Häilu ne respondis. »Mi nun pastados kun vi Maasikon,« ekparolis Auli. Häilu pli malgaje ekploregis kaj diris: »Ni ne havas plu Maasikon.« – »Kiel ni ne havas? kie ĝi restis?« – »Oni ĝin vendis, la patro bezonis monon por pagi pro vi, ke vi estis en la urbo.« Auli malgajigiĝis: »Baptopatrino, vi promesis pagi por mi kaj nun vi lasis forvendi Maasikon. De kie ni nun ricevos la lakton kaj buteron kaj nutraĵon por grasigi la porkon? Baptopatrino se mi tion sciis, mi ne estus irinta en la urbon.« Tiam alvenis la baptopatrino

kun granda belega bovino cêflanke. »Mi donacas al vi bovinon multe pli bonan ol Maasik.« – »Baptopatrino, mi ne volas pli bonan, mi volas nur Maasikon. Tiu cî bovinego multe mangêgas, la patro ne povas havigi al gîsuficê da fojno.«

Kaj subite la bovinego ekmangîs. Gî mangîs kaj mangîs kaj mem nur gêmspi-regis. Gî formangîs iliajn brasikojn kaj napojn de sur la bedoj apud la dompordo, formangîs la cêdomajn hordeon kaj pizojn, formangîs la berarbustojn kaj jam disrompadis la fruktarbojn: kaptegis busên la brancêgojn kvazaŭ pajlajôn pofaske kaj mem cîam pligrandigîs kaj plialtigîs simile al monto.

Kaj subite estis tie Maasik. Gî blekis: »Nenien mi estas vendita.« Kaj ekluktis kun tiu granda bovinego. Sed Maasik ja estas malgranda kaj malforta, cû gî povos venki la alian. Tamen, malgraŭ cîo. Rigardu: la bovinego sin retiras. La bovinego cedas al la malgranda Maasik, gî ne povas gîn venki. Tiam Auli devis foriri ien malproksimen gastadi. Li kontraŭvole devis. Li estis en nova vestaro, piedvestita, nur necesis ekiri. Neniu, kiun li kunvokis, konsentis lin akompani. Panjo ne, pacĵo ne, Hâilu ne, avino ne, baptopatrino ne, neniu volis, ec ĉe unu animo.

Auli malfermis siajn grandajn, febrajn okulojn kaj rigardis al la patrino kun fremda forestanta rigardo.

»Panjo, ordonu, ke Häilu kun mi kuniru!«

»Kien?«

Respondo ne ricevigis.

»Häilu ne estas tie ĉi.«

»Tiam vi mem kuniru.«

La patrino sciis nenion por diri.

»Sed kiel mi iros tutsola«, eligas el la turmentita animo korsira vekrio.

La kompatinda patrino pensis, ke Auli ekiros tien, kien irante nenia mortemulo havas kuniranton, nek akompananton.

Kvankam la mateno trovis Aulin en tiu ĉi valo de doloroj kaj ecĉpli fresan kaj pli viglan ol antaŭe, tamen la patrino ne kuragis ne sciigi al la hejmanoj, ke la stato de Auli pli malbonigis, ili rapide veturu lin viziti.

Alvenis iutage la baptopatrino kaj Häilu. Auli estis tre esperiga: oni diris, se la resanigado tiel progresos, la knabeto post unu semajno plu ne bezonos la klinikon. La baptopatrino tuj demandis, kion Auli volas por donaco. Auli montris fingre la litoglobeton kun argumento: »Giftilas.«

»Guste ĝin ni ne povas ricevi, sed ni portos ion alian, samspecan.«

Kaj sî alportis ion tiaspecan, brilantan, ec ĉpli grandan kaj pli belan. Sed Auli, en la profundo de sia koro, ne sentis sin kontentigita, ke li ne ricevis gûste tion, kion li deziris. La câgrenon forigis nek ora birdo, nek argênta sîpo, nek vitraj globetoj kun belegaj diverskoloraj florornamajôj.

»Baptopatrino, kial vi alportis tiom multe, forportu, mi ne volas tiom multe,« diris Auli malgaje. Cîuj cî ja estis objektoj, kiuj neniam povis farigî lia plena posedajô. Oni formetos ilin kaj li povos rigardi ilin maloftege, gardante penege, kvazaŭ sian beatecon, câ frakasigô kostus multe da larmoj. La baptopatrino ne komprenis sian favoraton. Sî ekkoleretis kaj diris ofendite:

»Se vi ne volas, mi donacos ilin al Häilu.«

»Baptopatrino, mi ja volas, sed ...«, ekplendis Auli. Kiel komprenigi, kial li estas tiel malgêntila kaj nek gôjas, nek jodlas, kiel oni atendis de li.

»Panjo metos en sîrankon,« li diris fine.

»Sî ne metos en sîrankon. Ili tutplene apartenas al vi: vi povos ludadi kun ili, kiam nur al vi placôs, vi povos ilin disrompi, fordonaci, perdi, neniuj rajtos vin reciprocîpro ili,« trankviligis la baptopatrino.

»Ha,« kaj la pimpa vosto de ora birdo per unu ektiro forsîrigîs.

»Kial vi disrompadas,« koleretis la patrino. Sed Auli ekridis kaj ankaŭ la aliajn ridigis: certe, kial ĝi tie pendacâs kvazaŭ ĝi prezentus Dio scias kian gravajôn.

Ankaŭ Häilu havis siajn montrindajôjn. Iom post iom oni kutimigis al la objektoj kaj ekkonversaciis. La baptopatrino pli konversaciadis kun la patrino, Häilu kun Auli. Auli volis aŭdi pri la hejmo, Häilu parolemis pri l' voĵagô, pri l' urbo, pri kalesôj veturantaj sen cêvaloj, pri vendejoj kaj pri belaj objektoj, kiujn oni vendadas en ili.

La vizito de baptopatrino kaj de Häilu servis kiel ĝôjiga distro: distrigis Auli cê sia enuiga kusâdo en la lito kaj ricevis iom da helpo la patrino cê sia flegado-gardado. La disigô de la vizitantoj ne estis tre malĝôjiga. Auli sciis nun, ke li devas resti en la urbo nur dum kelke da tagoj. »Mi estas jam plejparte sana,« li diris cê adiaŭo, »kaj ne frakasigâs, ec kiam mi pasâdas.« Kun tiu cî ĝôjiga informo Häilu kaj la baptopatrino reveturis hejmen.

La resanigô progresis kaj Auli iom post iom rericevis sian antaŭan formon. Nur lia pensado igis ia miksajô de fragmentaj imagajôj. La pensoj elhejmaj ne kuragis kunveni, la novaj, cîtieaj, ie en la mallumo cîrkaŭvagadis kaj ne kuragis alproksimigi, samkiel la bestoj kaj birdoj malsovagiĝin-

taj ofte estas tre malkonfidemaj al la fremduloj kaj spite ĉiujn invitojn kaj logojn evitadas ilin dum longa tempo, ĝis fine, post pli longa konatigô, ili al kutimigâs kaj hejmecigâs. Inter pure-hejmaj pensoj troviĝis ankaŭ tiaspecaj, kiuj ĉie estas enhejme: ili postvenis ankaŭ ĉi tien, kaj kiam la malsano pli malfortigis, revivigis kelkaj iamaj suspektoj. »Kiam oni malsanigâs, oni mortas; kiam oni resanigâs, oni edzigâs,« staris kvazaŭ surskribo sur la disvoj-montrilo. Li ne mortis, do ĉu li devas resanigiĝi ĝuste por tiaspeca frenezajô? La onklino, kiu iam malpermesis doni akvon al Auli, ĉiutage proponas sin por edzino kaj nomas la patrinon bopatrino, malfacile estos liberigi de si.

La vorto »edzino« en la imago de Auli havis malklaran, samtempe malsimpatian signifon. La malklarecon malpliigis, sed la alian pliprofundigis la sekva cirkonstanco. En la malsanulejo mortis infano. Alvenis, por lastfoje rigardi la lokon, kie la etulo estis kusinta, la geedzoj, liaj gepatroj. La viro kun afable ridantaj okuloj tiom placis al Auli, ke li nerimarkeble proksimigis al li iom post iom kaj fine staris antaŭ la geedzoj.

Subite la virino ekrigardis pike kaj malamike.

»Kion vi okulacâs, ranacô! Prefere vi estus mortinta ol mia eta Vello.«

»Ne estu maljusta, Lemnik,« admonis la edzo. Auli sentis sin ofendita gîs la korfundo; li rapidis al la patrino kaj demandis montrante fingre al la edzino:

»Cû sî estas edzino, panjo?«

»Ne montru per fingro, tio ne decas.«

»Cû sî estas edzino,« insistis Auli.

»Sî ja estas,« respondis la patrino.

»Tiam-mi-neniam-edzigôs.«

»Vi edzigôs, kiam vi maturigôs.«

»Tiam-mi-ne volas-maturigî.«

La patrino klarigis: premega funebro igas la homojn esti maljustaj; ili sâjnas tiam pli malbonaj ol ili efektive estas. Auli intencis konsoli la funebrantojn, donacante al ili cîujn siajn belegajn ludilojn, sed la patrino malaprobis la intencon: maturaj homoj ne bezonas ludilojn; tiuj por ili havas nenian valoron.

La sinjoro kun afabla rideto ekskuzadis sian edzinon: sîn treege câgrenas la perdo de la sola infano, tial sî parolis tiel malafable, sed alie sî ... kaj li proponis al Auli frandajôjn. Auli demandis okule la patrinon.

»Akceptu, akceptu!«

Auli akceptis.

Auli iom post iom konatigîs kun la homoj de tute nova flanko ol gîs nun. Hejme

li estis interrilatanta kun du specoj da homoj: la unuj estis al li bonaj sen ia hipokriteco, kiel liaj hejmanoj kaj la baptopatri-
no, la aliaj—kiel Petsu—knabo kaj entute
ĉiuj Petsu—anoj—estis al li malbonaj, sed
plejparte ankaŭ tute sincere. Ĉi tie oni ri-
latis al li laŭsajne bone, sed Auli sentis, ke
al tiu boneco mankas io, kio igus lin
perfekta.

Fremda ŝajnis al Auli la nova medio de-
komence, pli fremda ĝi farigis nun. Hejm-
sopiro lin kaptis per potenco de naturfor-
toj kvazaŭ inter la muroj de malliberejo.
La tiea vasteco estis tre malvasta; ĉiujn ĉir-
kaŭis nevidebla kovrajô, kiu malhelpis la
liberan agadon, la liberan paroladon, ec la
liberan pensadon. Ankaŭ post tiuj ĉi mu-
roj, sur la stratoj, la homoj estis kovritaj
per tiu kovrajô. Auli povis eliri kelkajn fo-
jojn kaj sufiĉe bone observadis per siaj
klarvidaj okuloj. Li sciis, kial la domoj ha-
vis elpendajôjn kun surskriboj. Sed ec tie,
kie ili mankis, la elpendajôj halucinigis. Ec
la homoj ŝajnis havi surskribojn sur la fr-
untoj. Ili estis ne simple homoj, kiel Auli
kutimis vidi hejme, sed sinjoroj, laboris-
toj, komercistoj, bazarvendistinoj, veturi-
gistoj, policistoj, militistoj, lernantoj, al-
mozpetantoj, kanajloj, stratobuboj, mal-
purajistoj, drinkuloj kaj amasego da aliaj,
ĉiu en sia sêlo, kiu malhelpis lin esti sim-

ple homo. Sâjnis al Auli, kvazaŭ li mem ricevus ian krustan sêlon: li ne estis plu Auli, sed iu »malsanulo« kaj panjo ne estis plu panjo, sed »la patrino de eta paci-ento.« Aŭdi tion ĉi efikis same, kiel tusi ion abomenan aŭ ec ĉpreni ĝin al la lango. De tio oni volus laŭeble plej frue liberigiĝi. Kaj al Auli sâjnis, kvazaŭ li neniam povus de tie foriri.

»Panjo, kiam ni foriros?«

»Baldaŭ, baldaŭ, post kelke da tagoj.«

»Post kiom kelke da tagoj?«

»Kvar-kvin aŭ tiel.«

»Sed kiel ni hejmenvenos?«

»Pacĵo alveturos por nin hejmenporti.«

»Sed se li ne alveturos?«

»Certe li alveturos.«

Auli treege timis, ke eble la patro tute ne venos kaj tiam ili devos por ĉiam resti en la urbo. Tio estis la plej malbona el ĉio povanta okazi en la mondo. Kompare al tio, al Auli ĉiuj liaj antaŭaj timoj sâjnis ridinde bagatelaj. Prefere povu farigiĝi ĉio: la Ĉiela Patro lin mortbatu, fantomo formangŭ, li mem igŭ knabino aŭ la kuracistoj lin ĉi tie pulvorigu; sed ke li plu ne povos hejmenveturi, tio estas la plej malbona el ĉiuj malbonaĵoj. Tiun ĉi timon ne povis forgesigi ec tio, ke Aulin, por lin distri, oni kondukis en kinon kaj menagêrion kaj ke la patrino penis lin ĉiamaniere kuragiĝi; la

knabeto cîam demandadis, kiam la patro alvenos, kiam li alvenos. Se oni aŭdis ion veni. Auli tuj ekkuris por vidi, cû ne pacĵo estas; ec ĥnokte li desaltis de la kusĵo kun ekkrio »Pacĵo venis!« kaj kuris renkonte al la patro, kiu tamen ne venis. Ec la patrino ekmurmuris: »Kion li tie atendas, ke li jam ne venas; cû li ne scias, kiom kare li devas pagi pro cîu tago.«

Nu, fine tamen, por la pleja gôjo de Auli kaj de la patrino, alveturis la patro. Al la aliaj li aperis kvazaŭ savangĵelo, sed mem li estis plena de la plej amara malbonhumoro: imagu nur, la baptopatrino igis lin veturi per trajno, per la sama stulta trajno, pri kiu oni neniam estas sagâ, kiam gî alvenas aŭ kiam gî forveturas, kiam oni devas ascendi aŭ kiam descendi. Ankaŭ reveturi oni devis per trajno kaj jam tiu cî cirkonstanco sufiĉe malpliigis ankaŭ la gôjon de Auli kaj de la patrino.

La patro, kiel pli sperta en la trajnoaferoj, tuj rapidigis la aliajn: »Movigû, movigû pli vigle, alie ni ne trafos la trajnon (kvankam gîs la trajn-ekiro estis plenaj du horoj), ni jam ekiru!« Li mem sufiĉe rapide arangîs siajn aferojn cê la »superuloj« kaj câr ankaŭ la patrino kaj Auli ne devis kunpreni la trezorejon de l' Rusa imperio, oni baldaŭ povis ekmarsî al la stacidomo.

Ili devis suficê longe atendi la trajnon. En la vagono kompreneble ne sidlokojn ili ricevis, sed staradis kun la portajôj enmane kvazaŭ friponoj antaŭ jugôtablo; ili ne scipovis aŭ ne kuragiĝi formeti la portajôjn. Dio scias, ĉu oni povas. Eble ia fripono forŝtelos.

La patrino tuj ekriprocis la patron.

»Vidu, kiom ni atendas; eblus aceti ion alian en la urbo, nun staradu kaj gapadu.«

»Kuru acêtadi, ne estas malpermesite!«

»Jes, kuru acêtadi, sed se la trajno tuj ekveturos kaj min postlasos.«

»Eble oni prokrastos pro vi la forveturon. La konduktoro frunte starados mancêorele, ĝis kiam vi revenos el la urbo.«

Dum gepatroj kvereletis, Auli observadis virinegon, kiu simile al karnamasego kusaciĝis surbenke kaj terure ronkadis, kun musâro ĉe la malfermegita buso.

»Panjo, vidu: la virino kaptadas per la buso la musojn.«

Subite la mano de la virino ekkaptis la jaketon de Auli, la buso eksmacis: »Njam, njam.« Auli ekkriegis:

»Panjo-o, la sorciĝstino min formangos.«

»Certe la sorciĝstino formangos vin. Ĉu vi refoje diros, ke la virino kaptadas per la buso la musojn?«

Auli rifugiĝis sub la flugilo de la patrino kaj time observadis de tie la kruelan virinon, kiu, krom musoj, eĉ lin ne rifuzus uzi por tagmango.

»Panjo, la virino ja ne formangos min, ĉu ne?«

»Nepre mi formangos; mi ne indulgos alie, nur se vi min edzinigos.«

»Panjo, ni foriru de tie ĉi« ekpetegis Auli kaj tiris kun si la patrino al alia flanko, mem akre atentante la virinon, kiu postkriis: »kapti, kapti, kapti.«

En iu stacio ascendis la baptopatrino (ĉu alie la patro estus veturinta per trajno) kaj forigis ĉiujn maloportunajn.

Tute aliaj farigis la homoj: troviĝis loko por sidi, tablo por mangi, buso por paroli.

Ankaŭ la humoro de Auli plibonigis. Li forgesis baldaŭ la fremdan malican urbon kaj klinikon, de kie li venis, kaj pensis nur pri tio, kiel li alvenos hejmen. La hejmon li atingis baldaŭ kaj tie ni lin lasos—al favoro de ĉiuj penatoj.

II.

Auli revenis el la urbo, kie al li estis fari-ta apendic-eltrancô.

Kiam malpliigis la gôjo pro hejmenreveno, kiam la festotaga soleneco sangigis en labortagan ordinarecon, Aulin komencis maltrankviligi ia interna malbonsento: li plu ne estis la antaŭa, li ne estis homo en la plena senco de la vorto, al li mankis io, io ĉe li estis ne laŭantaŭe sendifekta. Sekrete li malkovris la cikatron kaj observadis. Jen ĝi estis—kvazaŭ sanganta svelajô ĉe la ingveno; la morto estis lin ekfrapinta per sia falĉilo kaj neniu povis forigi la spuron. Auli rigardis sin—laŭ diroj, aŭditaj de aliuloj—homo difektita, kaj insiste li petegis en sia dumvespera pregô: »Patro Ĉiela, forigu la cikatron, faru mian haŭton ree pura,« sed kun ĉiama trompigô li devis konstati, ke la pregô ne havis la deziritan efikon: la cikatro persistis sensangê sur sia loko; kiel sangsucinta serpento ĝi sveladis kaj jukadis kvazaŭ dum haŭtdeskvamado.

»Panjo, ĉu ĝi ĉiam restos tia,« demandis Auli jam cent kaj unuan fojon kaj ĉiam kun la timetema espero, ke eble ŝi diros: ne; sed ĉiam la patrino respondis same: evidente ĝi restos.

»Diru, ke ne restos,« petis Auli kelkafoje.

»Kial mi diru?«

»Eble tiam ĝi ne restos.«

»Malsagûleto, cû tio helpas.«

Sed Auli estis konvinkiginta, ke se la patrino dirus laŭ lia deziro, nepre farigûs tiel. Aŭ, se ŝi alblovus aŭ alkracûs, eble dirus sian »keermus-kaarmus«, aŭ ion alian. Sed la patrino ne volas. Auli ne scias kial. Malbona ŝi ne estas, alie ŝi ne estus fleginta Aulin, ankaŭ klopodojn ŝi ne evitadas, kial ŝi do rifuzas?

»Panjo, kial vi ne volas?« – »Kion, karuleto?« – »Ke la cikatro forigû.« – »Mi ja volas, kial mi ne volus.« – »Do diru aŭ faru ion.« – »Kion mi devas fari?« – »Kiel vi forigas doloron aŭ tiel.« – »Sed tio ja ne ...«

Kaj la patrino klarigas, ke ŝiaj scioj ne cîam sufcîas. Jen ekzemple la malsano, pro kiu ili devis veturi en la urbon. Auli aŭskultas kaj lin ekregas timo: do ekzistas malfacilajôj, kiuj superas ec ĉla kapablojn de panjo.

»Sed ankaŭ vi veturis en la urbon,« li diras post longeta meditado.

»Vere mi veturis.« – »Por flegadi min, cû ne?« – »Certe por flegadi vin.« – »Kaj vi resanigis min.« – »Ne mi sola ...«

»Sed tamen vi pleje el cîuj aliaj, mi scias,« finas Auli kun plena certeco pri la scioj kaj povoj de panjo, kiuj superas tiujn de cîuj aliaj, câr sî estas ja panjo. Se jam panjo nenion povas fari, la afero estas tute senespera kaj ne valoras pri gî pli longe meditadi.

»Do gî estu,« ekgêmetis Auli.

»Kio?« – »La cikatro.« – »Eble gî poste malaperos.«

»Do malaperos,« li ehâdas gôjkrie. – »Povas esti.«

Tiu »povas esti« de la patrino valoras kelkajn »estas« de aliaj. Panjo kredas, ke la cikatro malaperos. Ni gôju! Auli ekkuras per la tuta forto de siaj piedoj (ne atentece ec la malpermeson pri kurado) en la pasfejon al Häilu.

»Häilu, Häilu«, li ektrumpetas tiel forte, ke la fratino saltlevigâs pro ektimo.

»Fi, fi, fi, kial vi kriacâs, korvido!«

»Mi scias, la cikatro malaperos, panjo mem diris.«

»Do la cikatro malaperos,« rikanas de post arbusto Tilma de Petsu.

»Certe la cikatro malaperos. Mi demandis de panjo, cû malaperos, kaj panjo diris, ke povas esti.«

»Do povas esti. Sed povas ankaŭ ne esti? Cû ne povas? Cû?«

»Ne povas.« – »Kial?« – »Se panjo mem diris.«

Tion Tilma certe komprenas. Sî ec^ne disputus, sed en sî logâdas tia tentema diableto, kiu sîn igas. Tilma havus multe por diri rilate al tiu cî »povas esti«, sed en tiu momento sîaj interesoĵ direktigâs aliloken.

»Kie trovigâs la cikatro,« sî demandas Aulin.

»Tie cî,« montras Auli la lokon sur la vestaro.

»Montru pli precize, nudigu la lokon.«

»Ne montru,« malpermesas Häilu.

»Kio al vi farigîs, ke vi kriacâs,« kolere-tas Tilma.

»Kial li gîn montru.«

»Cû vi jâluzas? Rigardu ankaŭ vi, se placâs, mi ne malpermesos.«

»Cû vi ne hontas, granda knabino, kion vi volas tie vidi!«

»Tion, kion vi ne havas por montri.«

»Bridu iom vian langon!«

»Certe tian cikatron vi ne havas.«

Câr la interrilatoĵ tre akrigîs, Tilma ne povas kontentigi sian scivolemon, kompreneble por sîa plej granda malplezuro. Por vengi, malproksimigînte sî ekkantas parte de aliaj aŭditan, parte memfaritan mokokanton pri Häilu (memfaritaj estis cêfe la sângôĵ de propraj nomoj):

»Fama Häilu de Marĉando,
iras ĉirkaŭ vi marĉando ktp.«

Kvankam la kanto estis pri iu Mardu Maali, por Tilma tio ne multe gravis: ĝi estu, Häilu tamen pro ĝi koleras. Kaj ŝi koloris.

»Kial vi venis tien ĉi,« ŝi ekriprocis Aulin.

Auli ec la busôn malfermis pro miro: ĉu li jam ne diris, ke ... ke ...

»Sed tio estus direbla ankaŭ poste.«

»Kiam poste?« – »Kiam mi hejmenvenos.«

Nekomprenebla igiĝis subite la mondo por Auli: li ĉiam estis la homo de momento, kiu estis okupata per ununura ideo kaj ĝin li devis tuj malkaŝi al iu, sed nun Häilu diras, ke ... Ĉu eblas tiel ĉirkaŭvagadi kun sia ideo kaj atendadi?

»Ĉu vi povas tiel?« – »Kiel?« – »Ke vi ne tuj ekparolas.« – »Pri kio?« – »Se vi ion scias aŭ meditadas en vi mem.« – »Mi povas, kial ne.« – »Sed mi ne povas.«

Auli rigardis Häilun kun respektigo: jen kia ŝi estas, preskaŭ kiel panjo, multe pli sagâ ol Auli.

»Ekiru nun hejmen;« ordonas Häilu. – »Mi ne volus.« – »Se vi ne iros, vi malvarmumos kaj ree malsanigô. « – »Mi ne malsanigô. « – »Iru, iru!«

Obee ekiris Auli, malrapidege, kvazaŭ hundo, kiun oni irigas al paŝejo. Baldaŭ kaŝis la arbustoj Hailun kaj tiam plirapidigis la pasado de Auli.

»Kien vi tiel rapidadas?«

Aj, estis Tilma, kiu subite aperis de post arbustaro.

»Mi—hejmen ...,« balbutadis Auli.

»Hejmeniro ne urgâs. Hejmo ne estas rano, kiu forsaltas. Cû al vi ne placâs en arbaro?«

»Hailu ordonis, ke mi iru hejmen.«

»Kion sî komprenas. Venu al mi, mi vin ne pelos hejmen.«

»Sed Hailu, sed patrino ...,« hezitas Auli.

»Hailu, patrino! Kia viro vi estas, se vi timas virinojn!«

»Ili ne estas virinoj.« – »Kiu do ili estas, cû viroj?«

Por viroj Auli ilin ne konsideris. »Sed la patro,« Auli penis kapti dronante la lastan pajleron.

»Vi ne pasigos cî tie jaron. Poste vi iros. Vi diros, ke vi lacigis kaj sidante iom ripozis.«

Kaj jam la tentantino kaptis la manon de sia viktimo kaj trenis lin en sian kasêjon.

Gî estis kabanacô, plektita el brancôj (heredajô de l' frato), kun kusêjo el mus-

koj kaj herboj, kun fajrujo el granito, ec kun tablo kaj benko, fiksitaj al palisetoj kojnitaj en la planko. Plena luksajô siaspeca, de Auli pli frue ne vidita kaj entuziasmiga. Kvankam Auli estas granda amiko de Petsu-knabo, tamen cî lasta neniam montris al li tiom da fido, ke li estus montrinta al la amiko sian bienon. Sed Tilma, jen, kiel bona sî estas: nenion kasas de Auli. Tian konfidon Auli kapablas laŭvalore taksi.

»Montru nun al mi la cikatron!«

Auli hezitas: sâjnas hontige nudigi sin en cêesto de fremda knabino.

»Kia knabo vi estas, ke vi timas.«

Ec tia ofendo de vira indeco ne povas venki la hontemon de Auli.

Tilma ne paciencis por plu atendi. Rapi-
de sî nudigas la koncernan lokon kaj ekridetas:

»Oj, oj, kiom oni trancîs. Gî ja devis esti dolorega.«

»Suficâs. Nun vi vidis,« maltrankviligâs Auli kaj penas sin rekovri.

»He-vi ja ne malvarmumos. Mi povas stari nude, kiom oni nur volas,« sî diras kaj observas plu brilokule kaj brulvange.

»Ho, vi mizerulo, kiel ili vin trancîs, kiel ili vin ja trancîs.«

»Aj, ne ...« – »Nu-nu-nu, kio estas al vi?« – »Lasu min!« – »Do cêsu! Cû oni

aŭdis, ke knabo kriadas kaplite de knabino; oftege male okazas.«

La malfelicâ Häilu ec ŝongê ne povis antaŭvidi, kia surprizo sîn hejme atendos.

»Kie estas la infano,« koleris la patrino kaj sâjnis preta kapti Häilun cê harligo.

»Bonan vesperon, cû mi devas scii, kie li estas,« ekprotestis Häilu.

»Li ja iris al vi.« – »Mi lin ne vidis.« – »Ne mensogu!« – »Do mi mensogas, se oni al mi ne kredas.« – »Vi-gardu vin ...« – Fine panjo tamen iom plikvietigis. »Nu, kie li tiam ...,« sî parolis en si mem. – »Eble li iris al Tilma de Petsu.« – »Kia diablo portis lin tien?«

Häilu certe sciis la kaŭzon, sed ne kuragis diri: eble panjo laŭ la dirajô ricevos tiel klaran imagon pri cîo okazinta sur la pastejo, kiel Cuvier laŭ la ostopeco pri antaŭdiluva estajô, kaj tiam la kara Häilu respondecu: kie sî estis, ke sî permesis forkonduki la infanon. Sî devis esti tre singardema kaj diplomatia.

»Mi iros lin sercî,« sî proponis.

Panjo prefere mem irus, sed mankas la tempo: la mastrumado urgâs. »Iru do,« sî diris, »mi baldaŭ vin sekvos.«

Häilu insistege pregadis, ke sî trovu Aulin, antaŭ ol venos la patrino. Kaj jen, sî havis bonsâncon: sî renkontis inter la plej

proksimaj arbustoj Aulin, kiu sânceligâdis simile al marmalsanulo sur ferdeko.

»Ne, mi ne volas,« li petis Hâilun, kiu volis lin albrakumi por portadi.

»Kial,« sî konsternigîs. – »Mi volas mem iri.« – »Vi ja ne povas.« – »Suficê bone mi povas,« asertis la etulo kuragê. – »Eble panjo min insultos.« – »Tie, proksime al la domo, vi min portos.«

Dum kelke da tempo ambaŭ silentis.

»Ne diru al panjo,« aŭdigîs samtempe.

La koro de Hâilu malpezigîs: »Mi klaringos cîon laŭ la plej bona maniero.«

Sî diris hejme, ke Auli volis iri al sî, sed devojigîs kaj la tutan tempon cîrkaŭvagadis en la arbaro.

»Cû vi ne povis kriadi, malsagûleto,« riprocêtis la patrino.

»Ne venis al mi en la kapon,« diris Auli kaj miris mem, kiel facile estas mensogi.

»Nu, ne malsanigû refoje!« – »Mi ne malsanigôs.«

Tio estis facile dirita, sed ne tiel facile farita. Ne unu tagon Auli devis kusâdi en la lito kaj ree meditadi, kial la Patro Cîela sendis al li novajn suferojn aldone al la malnovaj, malgraŭ, ke li petis cêsigi la suferadon.

Kiam li denove povis ellitigî kaj iris eksteren por sin distri, li renkontis Petsu-knabon, kiu venis por viziti la gepatrojn.

»Bonan tagon, bofrateto,« li salutis.

»Kia bofrateto?«

»Sendube bofrateto, la afero estas neevitebla. Tilma mem al mi konfesis kaj ankaŭ nia maljunulo scias.«

»Sed mi nenion scias.«

»Jen, kiel, vi volas malkonfesi. Ne helpas. Mi jam verseton tiurilate faris:

»Ho vi Auli el Marĉrando,
de nia Tilma la trompanto ktp.«

Sed tion mi ne diras sincere. Bravulo vi estas! Nur Tilman vi devos edzinigi.« –
»Mi ŝin ne volas.« – »Jen kiel. Kial do ne?«
– »Nigrulino ŝi estas, simile al ...« – »Kia gravajlo, ke nigrulino. Kiel diris la mortinta Kustas el Kõrveserva? Kvankam la blankulino estas bela kiel angelo, tamen la nigrulino, diablino, al mi pli placâs.« – »Li diru, sed mi ŝin ne toleras.« – »Tiel, vi ne toleras,« malfermegis Petsu-knabo la okulojn. »Nu, do venos polico, jugêjo.« –
»Kia ĝi estas?« – »Tiaspeca ĝi estas, ke kiam vi eniros, vi pro timo plenigos viajn pantalonojn kaj kiam vi eliros—se oni vin entute permesos eliri tiam ...«

Petsu-knabo rompis la frazon, jêtis ŝtoneton al birdo, turnigante sur unu piedo.

»Kio estos tiam,« demandis Auli streĉante.

»Tiam vi malbonodoros la tutan vivon.«

»Tiam mi tien ne iros.« – »Do vi edzini-
gos Tilman.« – »Ec ĉenpense mi ne havas.«
– »Tiam venos kaj forkondukos vin la regâ
gêndarmo en rugâj pantalonoj kaj kun ora
sabro.« – »Kien?« – »En malliberejon. Mi
diras al vi, knabo, tie la vivo ne konsistas el
mielo-lekado. Mi sciigus al vi cĥon pli de-
tale, sed maljunulinacô hejme ekgrum-
blos, se mi revenos tro malfrue. Konsideru
la aferon! Mi ec ĥe parolus, nur cĥar mi es-
tas via bona amiko ...«

»Sed mi opiniis, ke vi klopodadas por
Tilma.«

»Kiom gravas por mi Tilma. Sĥakaŭze
mi ec ĥorelon ne movetus. Nur viakaŭze mi
ekparolis.«

»Sed kiamaniere mi sĥn edzinigu,« de-
mandis timigite Auli.

Petsu-knabo premis fingron al la nazo,
sôvis poleksungon inter la dentojn, sâjni-
gis sin pensanta.

»Hĥes, mi ne bone konas la aferon, ne-
niam mi gĥs nun edzigĥs. Demandu Til-
man mem, verdire la afero sĥn pleje
koncernas.«

Tiel dirinte li foriris kaj lasis Aulin en
pensoj zorgoplenaj, kies rezulto estis vizi-
to de Auli al Tilma.

»Aŭdu,« li ekparolis hezite. – »Mi
aŭdas.« – »Li-via knabo-diris ...« – »Ne
mirige, ke li diris. Kiam li ne diras.« –

»Tion, ke ...,« Auli ekserciŝ la vortojn. – »Kian tion?« – »Ke ...« La vorto konvene troviĝis. Ankaŭ Tilma neniel penis al li helpi.

»Do mi devas vin edzinigi,« rekte elpafis Auli.

Tilma malfermegis la okulojn.

Kaj nun rakontis Auli la tutan historion kun ĉiuj jugâdoj kaj malliberigoj.

»Ah, jes, tute vere,« vervege asertis nun ankaŭ Tilma. »Ne alie, vi min delogis kaj devas ankaŭ edzinigi.« – »Se mi devas, mi edzinigos,« konsentis Auli. – »Sed la afero havas hokon. Ni devas havi posedajon por vivi.« – »Posedajon. Ĉu vi ne havas?« – »Ankaŭ vi devas havi.« – »Mi ne havas. Kie mi estus ĝin ricevinta?« – »Nu, vi do devos havigi.«

Kaj nun sekvis instrukcioj, kiel. Forpreni el la hejmo ĉion pli malpli bonan kaj alporti al si, Tilma, por la estonta kunvivo. Tilma tiel bone scipovis arangi la aferon, ke Auli farigis sia obeema, senvola sklavo. Kvankam komence estis malagrabla ŝteldi; malagrabla ĉeesti, kiam hejme oni serĉadis ion perditan, aŭ ĉe kunhelpi ĉe senutila serĉado kaj aŭskulti la insultadon de la aliaj, tamen ĉio ĉi ne povis efiki tiom, ke Auli povus forlasi la malvirton, kiu ĉiam pli kaj pli enradikigis en la animo. Ne helpis la donitaj al si mem ĉufojaj pro-

mesoj: »Gĩ estis lastfoje, plu mi ne faros tiel,« c  r Tilma turnis la aferon tiel lerte, ke Auli ne la   s  a ordono, sed ec  spite c  ujn s  ajn malpermesojn s  eladis elhejme kaj portis al s  la s  elaj  jn.

»Kion vi alportos,« demandis Tilma de malproksimete. – »Nenion mi povis ricevi.« – »Bravulo. Mi ec  ne volas, ke vi alportu ion. Kaj kion vi, almozulac  j, havas por alporti.« – »Sed mi ja alportis.« – »Kiajn valoraj  jn. C   ni oni tiaj  jn ec  ne levas de la tero.« – »Vidu, la brilanta globeto, g   ja estis aj  .« – »G   ja estis? C   estis, diru!« – Tilma ne konsideris la demandon respondinda.

»Kaj, vidu, tiu teujo kaj sukerujo kaj, vidu, tiu malnova pos  orlog   de pac  jo kaj, vidu ...«

»Kaj vidu, kaj vidu, kaj vidu. Nenion mi vidas. Kion vi vidigas, se vi havas nenion por vidigi.«

»C  ujn mi alportis al vi. La teujo apartenis al H  ilu, mi alportis g  n kun la tuta enhavo. Kiel H  ilu serc  dis kaj ploris.«

»Estis plorindaj  . Mi g  n tute ne volis.«

»Do redonu, mi g  n reportos.«

»Mi plu ne memoras, kien mi j  tis la forj  tindaj  jn. Mi ja ne povis scii, ke iuj ilin tiel s  atas.«

»Nun mi alportos aj  jn pli bonajn.«

»Ektrovigis portanto de pliaj bonajôj. Demandu prefere, cû vi havas ion pli bonan.«

»Ni havas.« Auli faris gravan mienon.

»Nekredeble,« sâjnigis Tilma dubon.

»Kredu ja. Kredu, se mi diras.«

»Mi ne kredas antaŭ ol mi vidos.«

»Tuj mi iros, alportos.«

»Iru, se vi volas, sed alporti vi ne devas.«

»Tuj mi revenos.« – »Ne venu! Entute ne venu plu!« – »Permesu do!« – »Mi ne permesas.«

Post longa insistado, Tilma permesis.

Auli kun vervego ekkuris hejmen, por plenumi sian decidon, sed hodiaŭ ĝi sâjnis ne tute facila: cîuj kvazaŭ interkonsentis malhelpi Aulin en la realigo de sia intenco, cîam iu kroma trovigâdis en la câmbro. Jen la patrino, kombanta sian jukantan kapon, jen la avino, reveninta hejmen kaj sciiganta siajn eksterhejmajn novajôjn, jen la patro aŭ Häilu enirantaj tute senatende pro nesciataj kialoj. Kvazaŭ gardostarantoj ili alternis laŭvice, tiel ke Auli preskaŭ malesperis: kiel ili ne komprenas kaj ne lasas lin por unu momento sola! Tiel ja neniam oni povos ion forporti de tie cî. Fine alvenis delonge atendita momento. Auli kunsercis la necesajn objektojn kaj kasis ilin cêbruste. Gûste li volis eliri, kiam li rekte sur la sojlo renkontis la patron.

»Kien vi ree kuradas, se vi hejme ne restadas,« koleretis la patro kaj reirigis Aulin en la câmbron.

Tuj la patro ekserciis ege grumblante.

»Mi ne komprenas, kien la ajôj perdigâs.«

»Kio al vi mankas,« demandis la patrino.

»Nun perdigiis mia porcelankapa pipo. Bubo, meleagro, cû vi ne vidis?«

»Kiel li giñ povis vidi. Sercû ja, kie vi mem giñ metis.«

»Mirindajô,« murmuris la patro, prenis anstataûe alian pipon kaj eliris kracân-te.

Auli ne sentis sin tre agrable dum la lasta sceno: la serciita ajô trovigis cê lia brusto kaj giã porcelankapo, tusân-te la nudan korpon, estigis senton abomenan. Krom tio, la timo—la patro povas ciûmomente rimarki, ke pri la cêbrusto de Auli ne ciû estas en ordo—kaj la bedaûro, ke giuste li, Auli kaûzis la câgrenon de patro, tre malplialtigis la humoron. Sâtis ja la patro treege la pipon, kiu estis donaco de lia frato—la onklô de Auli—, kara memorajô, câr la donacinto mem jam mortis. Aulin interesis la pipo kiel objekto bela, câr sur giã blanka kapo estis pentritaj rugâj floroj kaj tre diverskoloraj ekzotikaj birdoj. Tiaaspekta ajô versâjne placôs ankaû al Tilma

kaj eble ĝi estas iel necesa ankaŭ por la kunvivado estonta.

Kiam la patro eliris, ankaŭ Auli volis forkuri por viziti Tilman.

»Kion vi kasas cêbruste,« demandis la avino.

»N-nenion.« – »Montru al mi.« – »Estas la câpo, nu,« mensogis Auli, kaj evitante la avinon, kiu videble havis la intencon palpi lian cêbruston, li eliris tra la pordo kaj-jam estis malaperinta.

»Kie vi estis tiel longe,« koleretis Tilma. – »Ne eblis pli frue.« – »Bone, bone, montru viajn trezorojn!«

Ciĉfoje Tilma estis plene kontentigita, sed Auli ne sentis sin tre oportune: lia konscienco ege lin riprocâdis pro la faritaj malbonaĵoj.

Neniu el ambaŭ infanoj rimarkis, ke tre proksime al ili troviĝis iu, kiu fervore observis, atente aŭskultis kaj cîzis profunde en sian memoron cîon viditan kaj aŭditan.

La boonklino de Altpere neniam venis kun bonaj informoj. La plejan malbonon antaŭsignis tio, kiam ŝi venis en la plej bona humoro: tiam ŝi certe havis en rezervo ion precipe kruelan, per kio ŝi povis trafi la alian rekte en la centron de la koro. Ŝi ne tuj eksplodigis sian bombon: alrulis ĝin malrapide simile al tio, kiel lerta piedpilkludanto proksimigas la pilkon al la

pozicio de la kontraŭa partio—malrapide kaj singarde, nerekte kaj ne senpere, ĝis kiam li atingas la distancon konvenan, de kie estas piedbatebla golo sendisputa kaj certa, neevitebla kaj nekontraŭstarebla.

La patrino eksentis doloran premon ĉe la koro, kiam ŝi vidis la boonklinon venantan tre miel dolcâ, kun brilanta ridego sur la grasmalseka brikerugâ vizagô. Certe kunhavis la gastino ion ekstreme malbonan, kio estis kasita en la plej sekreta angulo de ŝia novajŝako. Se oni almenaŭ povus diveni, de kia flanko ŝi ekbatos, sed ne tiel facile ŝi elludos sian atuton: komence ŝi disvolvas vian tutan animon, poste revolvigas en bulon, oleas, kaj kiam vi malpleje atendas, trapikas per stango kaj ekbruligas.

»Bonan tagon, Marcâranda parencino,« kriis la boonkline de Altpere jam de malproksimete, »kiel vi fartas, jam delonge mi vin ne vidis.«

»Certe delonge,« konsentis la patrino.

»He, fieracûlino, vi min ne vizitas, cîam mi devas veni al vi, kvankam mankas al mi tempo.«

»Ankaŭ mi ne havas multe da ĝi.«

»Ne tiajn zorgojn vi havas, kiajn mi. Ĉe vi cîo, cîo plie prosperas. Mi ne komprenas, kiel vi tion scipovas arangi.«

Nun la patrino estis certa, ke Alpere venis kun ia Hiobsciigo, sed la diroj havis sencon tiom ĝeneralan, ke laŭ ĝi oni ne povis diveni la karakteron de la sciigo. Post kiam ili iomtempe ĉirkaŭvagadis, tion-alian inspektis, bagatelajôjn parolis, la patrino invitis la gastinon en la câmbron.

»Kion mi tie? Pli bone estas kusî sur la herbajô, varmigi la orelojn kaj babiladi. Auli-knabo, cû vi ne venas saluti la boonklinon? Jen kiel, ec rekoni min li ne volas! Nu, kiel vi fartas? Nia Lullu jam delonge atendas vian viziton: ankaŭ nun sî diris, ke mi demandu, kiam vi venos.«

Auli sentis sin kvazaŭ sur karboj ardan-taj. Prefere li estus sfele fugînta sed la boonklino malhelpis la intencon.

»Venu cî tien, fileto, mi frakasos sur via verto kelkajn pedikovojn.«

Sî tiris Aulin al si, metis lian kapon en sian sinon kaj ekcâsis en la hararo. Panjo kaŭris apude kaj prenadis el la silikvoj la fresâjn pizograjnojn por poste kuirî al tagmangô.

»Lullu certe atendas vian viziton,« ripetis Alpere simile, kiel se bona vinkonanto gûadas la guston de vino per sia lango en la busô. »Espereble ankaŭ por sî vi alportis el la urbo belegan donacon, ec pli belan ol por Tilma de Petsu.«

»Kio!« saltlevigis la patrino; la argila ujo frakasigis, pizograĵoj disruligis sur la herbajô. »Donaco por Tilma de Petsu. Kian putrabortaĵon vi eligas.«

»Oj, oj, parencino, kial vi tiel koleras. Se mi tion sciis, nenion mi estus dirinta.«

»Kie li, ranacô, havigis la donacon kaj precipe por Tilma de Petsu.«

»Nu, mi opiniis, ke vi farigis milionuloj kaj nun fordonacas ĉiujn malnovajn ajacôjn, por vi superfluajn.«

»Nur parolacû!«

»Vere kaj sincere mi diras. Mi opiniis, ke se vi ja fordonacas, do prefere al viaj parencoj, kial vi devas doni ĉion nepre al Petsu-oj; ankaŭ inter la propra parencaro trovigas multe da mizeruloj.«

»Aŭdu, kion tia parolo signifas?«

»Kion alian ĝi signifus, kiam Petsu-maljunulo ja havas en la posô la horlogôn de via patro, en la busô lian pipon, la maljunulino portas vian flavan kaptukon kaj strian antaŭtukon. Tilma-si havas ajôjn sepcent, mi ne havis tempon por pli detale inspekti, mi kuris-kuretis, trot-trot, ĉi tien, ke eble ankaŭ mi ricevos ion, antaŭ ol ĉio estas fordonacita.«

»Kiel ili povis ricevi,« ekdiskutis panjo senkonsile.

»Cû mi scias,« estis la venenoza respondo de Altpere, »kion mi, malsagûlino, po-

vas scii. Mem vi ja estas superflue sagâ,
viaj infanoj des pli. Kunmetu la kapojn,
eble elserĉigôs la vero.«

Sî diris, levigîs, ekiris, svingante saluton
per la jupovosto.

»Auli!«

La genuoj de Auli ektemis, sâjnis rom-
pigî pro malforto.

»He! Kial vi faris tion!«

Auli eksentis en la gorgô sufokan pre-
mon. Li atendis: nun okazos io terura, sed
nenio okazis. Panjo turnigîs kaj iris en la
câmbron. Auli faris kelkajn pasôjn direkte
al la pastejo, sed haltigis sin: kial tien? Kaj
kien entute? Senhelpe, malkuragigînte
pro la trafinta lin katastrofo, li sin trenis
antaŭen sencele, sendezire, kun sola sia
kunulo—la malespero. Kaj ree, kvazaŭ tiri-
te de ia mistera forto, la piedoj portis lin al
la picebrancâ kabanacô en la arbustaro sur
la pastejo de Petsu. Li eniris, kusîgîs al la
mуска kusêjo, fermis la okulojn kaj dezi-
ris forgesi pri ciuj kaj pri cîo.

Subite ekfrapis lian konscion largâ lum-
strio, kvazaŭ oni malfermus pordon el
helega câmbro en malluman nokton. Tio
estis tio cî. La songô dum la nokto de ful-
motondro. La fulmo jûs frapis en la do-
mon kaj trafis lin. Cû ne efikis la sciigo de
boonklino de Altpere simile al fulmofrapo
kaj cû ne kusîs li, Auli, tie cî surtere? Kaj la

Patro Cîela sciis jam tiam, sed faris nenion por forigi la katastrofon. Aŭ eble li faris, sed Auli ne sufiĉe kontraŭstaris al la malbono? Sed kion povas iu simila al Auli kontraŭ fulmo aŭ tondro, kion li povas fari al ili?

Tagbruo zumadis ekstere. Mil oraj radioj, bluaj ĉielstrioj kaj brilaj makuloj penetris tra la brancôj en la kabanacôn. Ĉirkaŭpromenis malforta venteto, sunoromitaj polvoj fajreris kaj dancis, sonoj kaj odoroj vetkuris, sur la lango amaris la gusto de kumeno kaj dolĉetis tiu de kamomilo. Estu ja ec ĉiŝo finita, jêtitaj ec la lasta jêtkubeto, al tia sorĉforto oni tamen ne povas kontraŭstari: ĝi trapenetras la tutan estajôn, trasorbegas la homon de vorto ĝis plando. Unue fordegelas la stultiga malespero, poste pliklarigâs la penso, pliakrigâs la doloro, naskigâs bedaŭro kaj deziro, ke ĉiŝo ĉiŝtute ne estus okazinta; fine la espero, ke ne ĉiŝo estas perdita, trovigôs eble ia elirvojo. Iom post iom la suferoj plimildigâs, alvenas dormo, forgeso, ripozo—por kolekti novajn fortojn.

Aj, kiel bone estas! Estas printempo; da negô nur kelkaj makuletoj, juna sekalo verdas, ĉielbluo floradas en blankaj nubofloroj; malsupre en valetoj, sur frakseno gaje fajfadas ŝturnoj. Auli volas kuri eksteren por ilin aŭskulti, sed panjo ne perme-

sas. Tamen, foje li povas kasire transigi la sojlon.

»Panjo, Auli jam eliris,« sciigas Häilu.

»Do li jam eliris. Rapide en la câmbreon, kial vi tie frostetas!« – »Mi ne frostetas.« – »Tuj eniru!«

Auli venas. »Panjo, cû vi scias, kiel la sturnoj kantis.« Kaj kiel ili kantis. Tute en homa lingvo. Jen kiel!

»Venu-prenu, venu-prenu,« invitis la sturnopatrino la idojn por ilin mangi. – »Panmolajô, panmolajô,« sî diris disdonante la mangajôn. – »Stulte-multe, stulte-multe,« sî reciprocis avidulojn.

»Ej, vi petolulo,« ridas panjo.

Auli opinias tiun bonhumore diritan »petolulo« ia laŭdego kaj gôjegas.

»Petolulo, mi estas petolulo,« li cikondancas sur unu piedo. »Häilu, mi estas petolulo, avino, mi estas petolulo.«

Sed neniue koleretas: Auli ja estas tiel eta, ke li eĉ ne scias, kion signifas petolulo. Ravege esti tiel eta, ke oni eĉ ne bezonas tion scii.

Kaj Auli gôjas kaj ĉirkaŭsaltadas, kiom li nur volas. Ripetadas sencese: »Petolulo, mi estas petolulo.«

»Certe vi estas petolulo, maljuna Aulacô,« koleretas Häilu volvanta fadenon, »vidu, en fadenajôn vi vin volvis.«

»Forprenu la fadenon,« ordonas panjo.

Häilu forprenas, pasâdas kun fadenbulo cîrkaŭ Auli, sed cîam pli kaj pli envolvas Aulin.

»Kion vi nun,« eklamentas Auli, »vi ja cîrkaŭvolvas al mi cîam pli da fadeno.«

»Jes mi cîrkaŭvolvas, vi—petolulo,« koleretas Häilu, »mi volas vin tute en fadenajôn, ke vi neniam plu povos eligi.«

Aj-aj, kion nun fari? Auli eksîras la fadenajôn, sed Häilu cîrkaŭvolvas al li cîam pli kaj pli novajn ringojn.

»Panjo, rigardu, kion faras Häilu!«

»Jes, rigardu, kion faras Häilu! Kion sî do faras?! Kaj kie sî estas, via panjo?!«

Kaj vere: panjo ne cêestas. Ankaŭ Häilu estas ne Häilu, sed Tilma.

»Aŭdu, Tilma, ne cîrkaŭvolvu min per fadeno, mi ne plu povos eligi.

»Necesas al vi eligi,« murmuras Tilma kaj cîrkaŭvolvas al li la korpon, la brakojn, la gambojn, fine lin tutan, ke li eĉ hareton ne povos moveti.

»Nun vi vidos, kion mi al vi faros,« sî minacas.

Aj, kia terura granda nigra araneo envolvis Aulin, kiel malgrandan musêton, en sian araneajôn kaj volas lin ekmangi, sed jen—tie etendigâs fingroj blankaj, silke-
molaj kaj sfale-tenecaj. Ili kaptas la monstron, jêtas teren sub la piedojn, kie ĝi estas tretfrakasita. Nun disvolvas la fingroj la

araneajôn, fadenon post fadeno, kaj liberigas la kaptiton, kiu perdis jam cîan esperon.

Iom post iom, kvazaŭ tra nebulo, penetras la konscio. Ombroj vesperaj descendas, ventoblovoj kvietigâs, la okcidento estas plena de flavaj floroj kaj rozetaj trembriloj. Auli ektimas la solecon, la malsato lin ekadmonas. Farigû kio ajn, tie cî resti li ne povas, li devas hejmeniri, ili traktu lin laŭplacê. Li ekiras, komence malrapide poste cîam pli rapide, gîs fine li kuregas kun freneza hastego. Sed ju pli proksimigâs la domo, des pli malrapidigâs la hasto. Fine la piedoj malfortigâs, li haltas. Ne, li ne kuragâs: nun ili hejme scias cîon, kun kia vizagô li aperu sub krucfajro de kondamnantaj rigardoj, kiel li akceptu la vicbastonadon de severegaj vortoj. Gî doloras pli ol la ordinara insultado aŭ la plej forta vergado, kiu atakas, tordas, mordas, doloras, sed kiam gî cêsas, ree cîo estas bona: kaj la suno brilas kaj birdoj trilas, kaj la okulo ridas kaj koro subridas. Sed cîokaze tiaspeca rapida aerventolado ne estas ec îmagebla. Auli penas imagi al si la hejmon kun la hejmanoj. Tio, kion li supozas tie vidi, estas tiel malesperiga, ke Auli tuj sin turnas kaj ekiras kontraŭdirekte, nudpiede tra malvarma roso; kvankam timeteme, sed tamen iras. Jam vidigâs

la kabanacô tra krepusko. Tie-aŭskultu, cû oni ne parolas? Jes, sendube. Auli rekonas ec^la vocôjn: tiu de Tilma kaj de iu fremda, evidente de pasfisto el Kôrveserva.

»Do vi forkuris elhejme?« – »'Es,« respondas Tilma, versâjne frotante per fingro la palaton. – »Sed kial?« – »Kun sî ne eblas sêrci sêrcojn, sî ne similas al la homoj cîtieaj. Panjo diris, ke ec^la intestojn sî travidas.«

»Pri kiu sî parolas,« demandis Auli en si mem.

»Sendube sî forprenos la ajôjn,« diskutas la pasfisto el Kôrveserva. – »Sî prenu, se nur min oni ne kaptas.« – »Eble poste ankaŭ vin oni gênos.« – »Ili nur provu! Cû Tilma de Petsu kulpigâs pro tio, ke Auli de Marcândo sfeladas? Cîam oni kriaciŝ, ke Petsuoj sfeladas, nun oni rigardu, kie nestadas la cêfsfelistoj.«

Auli miras, ke gûste Tilma povas paroli tiajôjn.

»Sed kiel li-,« ekparolis Kôrveserva.

»... tia muknazulo, tion kapablis? Nu, câr nia knabo lin sêctrompis.«

Jen kiel! Do Petsu-knabo lin sêctrompis?

Do tiaj estis la aferoj.

»Kaj kie li mem nun troviĝas?« – »La Marcândanoj eble ankoraŭ cercâs lin en la arbaro.« – »Dio scias, kion tiu frenezulo

faris aŭ kien li iris. Eble li falis en sŭimejon.« – »Laŭ mi li falu ec ĉen dek sŭimejojn samtempe, min la afero ne koncernas. Prefere mortu tia acŭlo!«

Auli suŭicĉe aŭdis. Nun rapide hejmen, antaŭ ol revenos la sercĉantoj. Poste farigŭ kio ajn.

Hejme trovigŭ nur Hĉilu. Sĉ akceptis la reveninton ne tre afable.

»Jen vi revenis, cĉfonisto! Cŭ cĉ Petsuoj ne suŭicĉ bone vi fartis? Aŭ vi venis por ion sŭeli?!«

»Ne koleru, kara franjo!« – »Mi ne estas plu via franjo.« – »Kio vi estas do?« – »Mi estu kio ajn, nur ne fratino de sŭelisto.« – »Pardonu, kara fr-« – »Ne diru plu la vorton! Mi ne volas, ke vi min tiel nomu.« – »Sed kiel alie?« – »Neniel. Por vi nomon mi ne havas.« – »Hĉilu!« – »Nu?« – »Aŭdu!« – »Mi aŭdas.« – »Se mi nun promesos, ke neniam, neniam plu mi faros ion malbonan, cŭ ec ĉiam vi ne -?« – »Ne.« – »Hĉilu.« – »Jen mi estas.« – »Cŭ vi sincere -?« – »Sincerege.« – »Mi ne povas tiel.« – »Mi bonege povas.«

Auli ekploris.

»Nu, nŭ, kio nun farigĉs?! Negŭ dege-las, de tegmentrandoj gutadas.«

Auli ec ĉplie plorigŭ.

»Silentŭ jam, ne artifiku!«

Iom post iom ekdegelis la glacio.

»Do bone, ĉiĉfoje mi pardonas.«

»Jes?« En la demando aŭdigis gaja ekscito.

»Jes, sed bonege memoru, lastfoje tio estas, neniam plu mi pardonos poste.«

»Estu lastfoje. Neniam plu mi faros ion malbonan.«

Necesis revoki hejmen la aliajn, kiuj ankoraŭ ĉirkaŭvagadis en la arbaro sercânte Aulin. Auli kaj Häilu eliris. La nokto estis malhela kaj la krepusko plena de roseroj kvazaŭ steloj, kaj de steloj kvazaŭ roseroj. Tre malfruiginta radio kusis brilante laŭlonge de la ĉielo kvazaŭ fajra glavo de kerubo. De tempo al tempo ekbriletis la grenfulmoj, pro tio la rozkolora nebulo paligis kaj la silike-griza surfaco de la lageto eligis fajrerojn. Malfortaj ventoblovoj sfeliradis tra arbustoj, implikiginte en la densa foliaro.

Häilu ekhuis: »Uu!«

Uu-uu-uu-uu-uu-uu, ehâdis en arbaroj kaj boskoj; komence, en la pli proksimaj, pli laŭte, kaj pli klare poste, en ĉiam pli malproksimaj, ĉiam pli mallaŭte kaj pli obtuze, ĝis fine la voko, ie en senlimo, eksilentis kaj mortis.

»Revenu!« vokis Häilu.

Venu-venu-venu-venu-venu-venu, admonis la ehô.

»Auli estas hejme.«

Hejme-hejme-hejme-hejme-hejme-hejme, moke ripetadis la arbaroj kaj boskoj.

Pasis kelka tempo, gis kiam aŭdigis respondo:

»Ni aŭdas-aŭdas-aŭdas-aŭdas-aŭdas-aŭ...das.«

Kaj post momento:

»Ni venos-venos-venos-venos-venos-ve...nos.«

Kontentigitaj per la respondo, la infanoj eniris la domon.

La pordanso klaketis. Auli timtremetis: jam ...

La alveninto, stariginte malantaŭ Auli kovris liajn okulojn per la manoj.

»Kiu?«

Auli primeditis. »Mi ne scias,« li diris.

»Kiu?«

»Nu, divenu,« instigis lin Häilu.

Auli tamen ne ekkonis, li palpadis la manojn, manikojn.

»Kiu?«

»Baptopatrino, vi,« li ekjubilis subite.

»Kiu do alia, vi, malbona knabo.«

Sĭ eksidis, prenis Aulin al la genuoj kaj ekpincis lian nazeton: »Kiun vi amas?« – »Vin.« – »Kiun ankoraŭ?« – »Panjon.« – »Kiun ankoraŭ?« – »Pacjon.« – »Ankoraŭ?« – »Häilun, avinon.« – »Ankoraŭ?« – »Neniun plu.« – »Diru, kiun

ankoraŭ?« – »Kiel mi diru, se neniu plu ekzistas.« – »Diru!« – »Diru: nazon!« subdiris Häilu. – »Nazon.« – »Sed ne Tilman?« – »Plu ne.« – Nur nun liberigis la malfelicâ nazo.

»Atentu, malbona knabo! Kiom mi por vi klopodadis: cion forportitan al Petsuoj mi reportigis.« – »Cion reen?« – »Kiom nur estis forportita.«

»Ho, baptopatrino!« Auli plu ne sciis, kion diri. Do pri ŝi Tilma de Petsu parolis. Se Auli divenus tion, li jam tiam ne estus plu zorginta. Jen kia felicâ fino al tiel malfelicâ tago, al la tuta malfelicâ afero. La baptopatrino nun arangû cion, Auli ne bezonas stari vid-al-vide kun siaj rigoraj akuzantoj.

»Mi volas dormi,« li subite diris.

»Sed vi ja ne mangiŝ.«

»Ne, ne,« li asertis vervege, »mi ne volas mangi.«

Forigi kiel eble plej rapide, antaŭ ol la aliaj revenos. Forigi de la plej unua ekscititeco, de riprocôj, insultoj, admonoj, de demandoj kaj insistoj.

La baptopatrino sâjnis kompreni kaj kunsenti. La vireto baldaŭ trovigis sub la litkovrilo kaj similis tujan ekdormon. Sed tamen li maldormis, en ciu nervo febra ekscito, en ciu celo maltrankvila atendo: kiel cio ci finigôs. Malgraŭ la cêesto de la bap-

topatrino li ne povis subpremi la timon, ke ili tamen ne lasos lin trankvila, sed lin demandesploros.

Tie—atentu—cû ne aŭdigâs plilaŭtiganta parolbruo, cû ne tondretas alproksimiganta pasâdo: la patro eble kondukas hejmen ankaŭ cêvalon; kiu alia pasâdus ja tiel bruege?

La pordo malfermigis. »Kie li estas,« oni demandas trans la sojlo.

»St,« avertas la baptopatrino kaj eliras tirante kun si la demandinton. Auli pintigas la orelojn, sed aŭdigâs nenio krom flustrado, kiu sâjnas ehâdi de cîe; de tempo al tempo aŭdigis duonlaŭte dirita vorto aŭ fragmento de frazo, ne suficâ por plena kompreno.

»Kiel vi eksciis pri la afero,« demandas iu laŭtvocê kvazaŭ forgesinte sian rolon.

El la duonvocê dirita respondo de l' baptopatrino aŭdigâs klare: »Onklino de Mæltpere.«

Poste oni denove flustradas kaj duonvocê murmuradas. Malgraŭ cîuj penoj de Auli, li nenion plu povas kompreni. La vana atentostrecô lacigas, la langvoro pli kaj pli ekregas la etulon, gis fine li ekdormas, laste pensinte: »Kiel beno, ke la onklino de Mæltpere sciigis al la baptopatrino! Kiel bone, ke la baptopatrino venis!«

La tagigô estis tia, kvazaŭ ia subakviginta mondoparto levigûs malrapide al la akvosurfaco. Kvazaŭ tra nemezureblaj akvotavoloj trasorbigiŝ komence malforta lumeto, en kiu cîuj objektoj sâjnis malklaraĵ, strangaj, groteskaj. Ruinigitaj estis la formoj kaj koloroj, nur strecinte, vipinte la memorkapablon oni povis ilin diveni. Iom post iom pliserenigiŝ, la konturoj farigiŝ pli fiksliniaj, la koloroj pli naturaj, aperis detaloj, nuancoj. Gî estis transiro, de infanaj desegnadekzercoj al vera arto. Cîam pli heligâs, pli lumigiŝ, pli serenigiŝ, cîam pli laŭte kaj kompreneble aŭdigiŝ la vocôj kaj sonoj, gîs fine eligiŝ el akvo la okuloj kaj oreloj kaj vi trovis, ke vi alvenis en grandan gôjplenan festotagon.

»Auli, cû vi ne vekigâs?«

Ha, estis la baptopatrino. Sed Auli ne volis ellitigi. Kvazaŭ li ree estus malsana. Jam la duan fojon cî-somere. Kaj kiom komunan sâjnis havi ambaŭ okazoj. Ambaŭfoje oni lin allogis, trompis kaj ambaŭfoje kaŭzis la malfelicôn knabinoj. Unuafoje lia propra fratino, aliafoje Tilma de Petsu, fiulino, kiun pli frue li entute ne toleris. Unuafoje oni lin resanigis en la urbo, sed nun—? Al Auli sâjnis, kvazaŭ li nun bezonus pli zorgeman kuracadon; kvankam li sentis nenie doloron, tamen li supozis la malsanon tiom malica, ke sen

doloro ĝi lin ekregis, lian tutan korpon uzurpis. Li sciis, ke li ankaŭ estontece ne povos kontraŭstari, se Tilma igos lin fari ec ĉpli malbonan ol ĝis nun.

»Baptopatrino!« – »Jes.« – »Mi ne povos, se Tilma ...«

»Vi nun venos al mi. Tilma ne povos tien—« – »Aj, kiel bone! Sed—« – »Nu, kio estas?« – »Sed kie restos Häilu? kaj panjo? kaj paĉjo? kaj avino?« – »Vi ofte ilin gastados. Ne en la fino de la mondo ni logâs.«

Sed ĉio ĉi malmulte konsolis. Ree foriri el la hejmo, disigi de parencoj, konato, amato ...

»Mi ne povas.« – »Estas ja malfacile. Konsideru!«

Auli ellitigis, sin vestis, sed la tutan tempon li konsideradis. Jes, sed kio farigûs sen baptopatrino? kaj kio okazos, kiam ŝi ree foriros? Estis malfacilege decidi. Rememorigis ĉiuj mizeroj de la lasta tempo. Se Auli restos tie ĉi, certe ili ne ĉesos: Tilma sendube lin iel delogos.

»Nu kiel estas la afero,« demandis la patro, kiam oni sidis ĉe matenmangô. – »Mi ne scias certe,« diris la baptopatrino, »Auli versâjne ne volas.« – »Do li ne volas.« La patro sâjnis ekscitita. »Kion li, porkido, volas. Iu alia kiskus la manon, sed li ne volas.« – »Kion vi nun-?!« – Panjo

cêsis ec ĉmangĩ. »Kvazaŭ lupo por sia propra infano.« – »Tia infano! Prefere li ne ekzistu plu!«

Auli paligĩs kaj ekskuigĩs. La mangôpeco haltis en la gorgô. Tiam li ekstaris, iris al la baptopatrino, ĉirkaŭprenis sian kolon kaj flustris en la orelon: »Baptopatrino, mi konsentas.«

Ciŭj peneges glutadis, kvazaŭ iu estis ĉirkaŭrinta la tablon kaj ilin laŭvice premsufokanta.

Post la mangâdo Auli inspektis en sia hejmo ciŭjn lokojn, kvazaŭ li volus ilin enigi en siajn okulojn, en sian koron. Jen ĝi estas, la malnova griza domo el nerabotitaj traboj, kun muskokovrita tegmento, sur kies egô ekkreskis atriploj. La gazono plena de kamomiloj, plantagoj, akileoj, ĉe barilbrando urtikoj, post la grenejo grandfoliaj lapoj. Kiel dekorarboj la sorpujoj, kelkaj berarbustoj; inter betoj-karotoj, brasikoj-napoj la heliantoj, dalioj, sur terpombedoj la multkoloraj papavoj kun aroj da blankaj papilioj kaj zumantaj vespoj-abeloj. Meze de la korto la puto kun kadrajô, stango kaj sitelo; apude plenaj de akvo trogo kaj tino. Dekan fojon demandas Auli sin mem, kiel li povas estadi sen ĉio ĉi, kio estis por li ĝis nun la hejmo, sed tuj prezentigâs al li la rigora mieno de la patro, ehâdas en la oreloj liaj malmildaj

senkompataj vortoj kaj li ekgêmetas: li devas.

Apud la pordo jam sñufegas la cêvalo jungita.

Necesas iri, adiaŭdiri al Häilu, al la avino, al Maasik; la baptopatrino volas ekveturi.

Häilu venis lin akompani.

»Vi nun foriras de ni.« – »Jes. Vi-min-plu ne volas.«

Häilu ekploras.

»Mi al vi diris ja nenion malbonan.« – »Ne, vi ne diris.«

Kaj nun rakontas Auli pri la patro, kiel li koleris kaj kion li diris.

»Al vi tie estas multe pli bone,« suspiris Häilu, »nur ke vi ne apartenas plu al ni.« – »Kiel mi ne apartenas? Al kiu do mi apartenas?« – »Mi aŭdis, kiam ili hieraŭ vespere diskutis. La baptopatrino adoptas vin – ili mem ne havas infanojn – kaj vi igôs ilia heredanto.« – »Kion tio signifas?« – »Vi ricevos cñon, kion ili havas: kaj domon kaj monon kaj ... Kaj cñon, cñon, cñon, kion ili havas.« – »Sed cû mi ne povas aparteni samtempe kaj al sñ kaj al vi?« – »Vi estos tiam ricûlo, malsâtos nin, malricûlojn.« – »Ho ne,« mansvingas Auli, »mi cñam preferos vin al cñuj ricûloj. Ne pro ricêco mi foriros, sed ...«

Al Häilu farigis multe pli facile cê la koro.

La disigô ne pasis sen scenoj emociaj. Auli, laŭ la instigo de la baptopatrino iris de unu al alia, donis la manon kaj ripetadis: »Pardonu, estu sana!«

Nenion diris la patro severa, mallerte donis la manon Häilu balbutante ion, kion sî mem ne komprenis, sed panjo kaptis Aulin en la sinon kaj ne volis plu liberigi.

»Nun vi, infaneto mia, foriros,« sî lamentis tra larmoj. »Peco da karno de mia propria karno, peco de mia propria koro. Mem ni fortrancâs, mem ni forjêtas, elhejme malproksimen ni sendas, for de la patrina busô, for de la patrina koro, for de la patrina amprizorgo al fremduloj ni vin donas ...«

Longe-longe lamentis la patrino kaj ne povis cêsi. Ankaŭ la okuloj de la patro malsekigis. Li venis de alia flanko kaj brakumis Aulin.

»Ne riprocû, fileto, se mi estis al vi eble tre severa. Vi, infaneto, ja ne sciis, kion vi faris.«

Ankaŭ Häilu trovis nun pli konvenajn vortojn.

»Restu cîam mia bona frateto,« sî diris, »ne forgesu nin, kvankam vi fartos tie Dio scias kiel bone.«

Tiel oni supersûtadis Aulin per karesoj, ke ili farigis sufokaj.

Fine la baptopatrino intermetis la manon kaj disigis sian sâfidon de la aliaj.

»Nun vi sufcie penadis per malgaja disigô. Ni restigu iom por gôjplena revido.«

Oni ekveturis. Häilu sur la veturilpostajô, câr la vojo kondukis tra la pastejo. Auli refoje vidis la avinon kaj Maasikon. Maasik leke karesis la manon per sia raspa lango, la avino karesis la kapon kaj diris:

»Estu ciam bona infano, kaj Dio vin benos.«

»Häilu, kantu tiun kanton tre, tre longe, gis kiam mi povos aŭdi,« petis Auli laste.

Häilu jam sciis, kian kanton la frateto pensis.

»Kiam karan patrodomon plore adiaŭis mi,«

sî postkantis al la frateto. La veturilo pluruligis, pli kaj pli malproksimigis la sonoj, kaj kiam ili tute eksilentis, ekregis Aulin nevenkeble dolora hejmsopiro, sed li subpremis gin vire, dirante al si: »Vi devas.«

Ankaŭ la patro kaj patrino hejme aŭdis la kantadon de Häilu. La koroj sangis, kiel la arboj, de kiuj ventego desiris dum printempa sukciĉkulado brancêgon kun peco da trunkokarno.

»Eh«, gêmadis la patro pendkape cîr-
kaŭpasâdante, »ni estus povintaj lin resti-
gi hejme, ne fordoni al aliaj.«

La patrino ec^vorton ne eligis. »Se sî al-
menaŭ dirus ion, se sî ec^rîprocûs, sed tia
silentado,« pensis la patro kaj sentis sin
kulpega.

La najbaroj maltrankviladis pro la »fe-
licô« de l' Marcândanoj, ardante en si de
envio, ec^de kolero: Jen kiaj mirindajôj
okazas, Mari de sakristiano adoptas Aulin
de Marcândo. Pleje sonoris la boonklino
de Altpere:

»Jen kiaj maljustajôj okazas en la mon-
do. Frenezuleto kaj sfelisto igâs adoptito
de ricêguloj. Mia Lullu estas bela kiel
angêlo, sagâ kiel Salamono, prudenta kiel
Paŭlo, sed nenia diablo sîn volas.«

Kiom ajn granda estis la envio de cîuj,
tamen tiaspeca lamentado ridigus ec^
mortintojn.

»Ha-ha-ha,« amuzigîs la homoj pri la
lamentado de la enviulino, »la angêlo,
kiun ec^diablo ne volas.«

En la nova hejmo regadis tia afablo kaj
koreco, ke plimildigîs baldaŭ la atakoj de
hejmsopiro, forgesigîs la pasintaj turmen-
toj kaj akcidentoj. Estas vere: kelkafoje, ec^
en la plej gaja momento, alflugetis pense-
to, pri la hejmo, pri la parencoj kaj deziro
ilin vidi, kun ili paroli, sed tuj sekvis la

scio: estas neeble kaj rezigno por la neevitebla. Oni devis esti dankema pro ĉio, kion oni donis kaj tio ne estis malmulta.

Plej unue la hejmo nova-malnova sakristianejo kun kompare vastaj ĉambroj, kie al Auli estis permesite ĉie libere ĉirkaŭkuri. Precipe placis al li la vastega konfirmaciejo, kiu plejparte estis plena de malpleno kaj kies muroj tiel mistere resonadis pasŝon aŭ ajn alian sonon. La katedro, benkoj, fenestrobretoj, malnovaj kiel la gento de Noao kaj la Babela turo, surkaj enhavis skribitajn, gratitajn, skraptitajn kaj trancitajn desegnajojn kaj skribajojn. Samspecaj skribajoj kaj desegnajoj ornamadis ankaŭ la murojn interne kaj ekstere. La arkaika polv-odoro kaj laodoro de ligno vermaborita ne sentigis malplacā. Nur vespere estis tie ĉi mallume kaj timige, tiam Auli ne volus resti sola en la konfirmaciejo. Placis al li ankaŭ en la kuirejo kun ĉio vaporanta, boletanta, boleganta kaj kraketanta, kun kupro kaj latuno brilanta, kun blua kaj blanka emajlo, kun flameganta kuirforno kaj arderugā kuiristino. Sed ankaŭ en la aliaj ĉambroj estis sufiĉe da hejmeco kaj oportuneco: tapisoj, mebloj, bildoj, floroj, tukoj, kurtenoj, ornamajoj kaj necesajoj, libroj, gazetoj kaj multaj, multaj aliaj katenis la atenton de Auli. Ĉie regis placā ordo kaj

pureco, unu el la plej cĉfaj simptomoj de kvieta kaj egalpeza vivado.

Sama ordo kaj pureco sternigis ankaŭ al la korto kaj bone prizorgata frukto- kaj legomgardeno. Gruzekovritaj vojetoj kun blanke kalkumitaj sfonoj cĉrande, sidbenkoj, siringolaŭbo, rektvice starantaj arboj kaj arbustoj, gazono kun tondita herbo, bedoj kun amasego da diverskoloraj floroj, aliaj kun legomoj, kie la brasikoj krevis por fierego kaj la rapojn necesis eltiri percĉvale el la tero, -cĉuj cĉ atestis pri la mano lerta kaj zorgema, samkiel la densa egale tondita picea hegĉ, cĉrkaŭanta la gardenon. Cĉo estis tie cĉ kvieta kaj egalmezura, -ec la grasaj bovinoj, remacĉdantaj en la brutejo, ec la pezaspikaj grajnoricĉj grenoj kreskantaj sur la bonesterkitaj kampoj. La nura disonanco en tiu cĉ harmonia, egalmezura kaj kvieta domo estis la konfirmaciejo, odoranta je malproksima estinteco kaj je mortintaj tempoj, homoj kaj pensoj, kaj kvazaŭ ne apartenanta al la vivo de la homoj cĉtieaj.

Aliflanke de la korto verda deklivo de monteto descendis giŝ la gaje plaŭdanta rivereto, post kiu komencigis alta picearo. Cĉe aliloke cĉrkaŭstaris nur kampoj kaj kampoj, kvazaŭ teksajĉj diverskoloraj: la orkolora cejanoza sekalo, la verdaj somergrenoj, la rugĉ trifolio, la rozete blanka

poligono cîam pli grasigîs kaj saturis la venton per cârmaj odoroj, tiel ke gî fine maldiligentis blovadi kaj langvore ekdormetis.

Tiun cî hejmon kreis la homoj vivantaj en gî laŭ sia propra aspekto, tial ni kona-tigû ankaŭ kun ili. La animo de ciŭj kaj ciô tie cî estis la baptopatrino mem, agema, fervora, purema, ordema, sed tre afabla kaj koreca. Sîa edzo estis iom pli cedema, emis ofte kasîgî sub la pantofloj de la edzi-no, sed esence tio ne malutilis: en la domo regis kortusâ paco kaj konkordo, ciô funkciis senbrue kvazaŭ masîno lubrikita. Ankaŭ la servistaro—servisto, servistino, kuiristino, pastîstino—scipovis trafi en unisono la gêneralan harmonion de la domo, tial ankaŭ ilia vivo fluis same trankvile, kiel sub la monteto cê arbara rando la zumplaŭdanta rivereto. En tiu cî domo, inter tiuj cî homoj, estis kvazaŭ sanatorio por animo malsana, gîan sanigan efikon Auli baldaŭ eksentis.

Perfekta igîs la nova hejmo gûste tial, ke gî malgraŭ sia tuta pureco kaj ordo tamen neniel estis tute pedanta: trovigîs lokoj, kiuj restis ne prizorgataj, kiel la konfir-maciejo en la domo, la sovagâ montetde-kливо descendanta gîs la rivereto, la lageto en la gârdeno. Ili estis kvazaŭ ventoliloj, tra kiuj enigîs fresâ aero; kvazaŭ rifugêjo,

kie oni povis ripozi; de ĉio limigita, mezurita, pritondita, farbita.

Dum tutaj tagoj Auli havis multe da kurado kaj klopodado en la domo, en la ĝardeno, ĉe la rivereto, sur paŝejo, en arbaro, sur kampo. Ĉien li deziris atingi, ĉie ĉeesti. Dum ĉiu havis sur sia loko sian okupon, Auli devis siakomprene ĉion partopreni-observante. Kelkfoje li eĉ kunhelpis laŭpove, sed helpopropoŝo oftege finiĝis per rifuzo.

»Permesu ankaŭ al mi sensĉeligi terpomojn,« ekzemple li proponis en la kuirejo.

»Nu provu, oni permesis afable.«

Sed baldaŭ la permeso estis nuligita: la laboro toleris nenian kritikon, la ŝeloj igiĝis dikegaj kiel elefantaŭto, restis »okuletoj« neeligitaj, la sensĉeliganto mem malpurigis sin, fine li tranciĝis en la fingron kaj ekploris.

»Nu jen,« koleretis la kuiristino kaj ne permesis aliffoje. »Ne vira okupo, esti terpommurdanto; ĝi decas nur por kuiristino.«

Auli interesigis pri ĉiŝpeca laboro. »Permesu, ke mi«, estis lia ĉiama frazo. »Permesu ke mi falcu, permesu ke mi rastu, permesu ke mi fosu, permesu ke mi akvumu, permesu ke mi paŝu«, ekaŭdigis subite lia voĉeto ĉeflanke de laboranto.

Oni permesis kelkafoje: ĉiujn ege amuzis la verva partopreno de »sinjorido« en ilia agado; plie amuzis ilin rigardi, kiel li tion faris, kiel li ekscitigis, kiam la falcilpinto enigis teren, la rastilo krocigis al io, la fosilo pusigis al ŝono, la akvo el la akvumilo sprucis al li mem aŭ la brutaro ne obeis al li. Ili ĉiuj amis tiun ĉi etan sinceran kaj afablan knabeton.

»Laboreganto,« ili laŭdis bonkore, »ni ĉiuj plenumas nur nian taskon, sed Auli okupas sin per ĉio.«

Laŭ la kompreno de Auli devis tiel esti, li kiel viro devis labori vire. Viro devis sin okupi per ĉio. Neniu surprizigis, se Auli en iu bela tago dirus: »Permesu, ke mi konstruu pregĉjon, aŭ, permesu, ke mi ĉarpentu la ŝuparon Jakoban, por ke angĉloj povu alterigi kaj reiri en la ĉielon.«

Oĉjo—tiel nomis Auli sian adoptan patron—estis ĉiaflanke atentinda persono: bonulo, sagulo, riculo, popularulo kaj gajvivulo. Kie li trovigis, tie ĉiam ehadis—ĉu kanto, ĉu ludo, ĉu ambaŭ kunkune. Se li iris en la kampon, baldaŭ ehis melodio post melodio, se li ne povis. Kelkafoje li kondukis Aulin en la pregĉjon, kie la infano aŭdis la potencajn tonojn de orgeno, en kiuj kunigis ventegmugado kaj tondregado, gĉmoj kaj aklamoj de popolamasoj, furiozado de mallumaj potencoj, triumfa

kanto de lumspiritoj kaj glorkantado de beatuloj al Sâfido kaj Fiancîno. Fininte la orgenludadon ili ascendis en la sonorilturon, de kie videblis malproksimaj vidajôj de cîrkaŭajô. Kampoj, herbejoj, boskoj sâjnis nur diverskoloraj makuloj, muĉelejoj kaj kampardomoj similis al kartonaj infanludiloj, homo estis ne pli granda ol ranido. Al Auli precipe placîs stari pli alte ol cîuj aliaj kaj vidi la homojn tie malsupre tiel malgrandaj kaj senhelpaj, ke li opiniis ilin frakaseblaj per fingroungo.

»Cû vi scias, kie trovigâs via patrodomo?«

Kaj li montris la lokon.

»Aj, kiel proksime,« miris Auli.

»Nu, ne tiel proksime, kiel gî sâjnas esti,« ridis la onklo.

Vere estis tiel: samkiel la hejmo malsupre sâjnis ridinde malgranda, tiel malpliigîntaj sâjnis ankaŭ la tie travivitaj gôjoj kaj malgôjoj, kvankam iam ili estis tiel grandaj kaj potencegaj, ke ili kuntronis simile al ventoturnigô, levante pli alten ol nuboj kaj flugigante en mallumajn abismojn.

»Ocĵo, cû la Patro Cîela trovigas pli alte?« – »Oni diras.« – »Cû multe, multe pli alte?« – »Evidente.« – »Do la Patro Cîela ne vidas nin.« – »Versâjne li vidas.«

– »Cû min ankaŭ?« – »Kial gûste ne vin?«
– »Mi estas ja tiel malgranda.«

Kaj Auli trovis la kaŭzon, kial la Patro Cîela tiel malmulte atentis liajn suferojn: en tiom granda distanco li eble ne vidas Aulin. Samkiel Auli mem vidas el la sonoril-turo nur la hejmon, sed neniun el la hejmanoj. Tiam la onklo surprizis lin: metis antaŭ liaj okuloj ian instrumenton, kiun li portis per rimeno cê la kolo.

»Rigardu nun!«

Fine Auli adaptigis al la instrumento.

»Oj, vidu: panjo!«

Cû estis sî, aŭ Auli nur imagis tion, sed lia gôjo estis senlima: panjo, panjo estis videbla de tie cî. Kaj la hejmo. Kaj la arboj. Kaj Maasik. Kaj Dio scias kio ankoraŭ. Maasik trinkas el la apudputa trogo. Kaj Häilu jen staras apude kun vergo en la mano. Kaj jen panjo mangestas. Kaj Häilu pelas Maasikon en la brutejon. Imagu do, kiel gôja estis Auli! »Panjo, Häilu«, li vokadis kaj preskaŭ elsaltis el la pantalono.

»Ili ne aŭdas.« – »Kial ne?« – »Malproksime.«

»Ne tre malproksime. Panjo certe aŭdas.« – –

»Jen, panjo rigardas tien cî. Jen Häilu aliras al sî. Ambaŭ rigardas. Panjo etendas la manon niadirekte.« – – –

»Panjo do aŭdis, jes sî aŭdis, aŭdis,«
jodlis Auli tiel ravite, ke ankaŭ la onklo
domagîs lin seniluziigi.

Pasis kelke da tempo gîs kiam Auli po-
vis cêsigi la rigardadon kaj descendi el la
sonoril-turo. »Ocĵo, ni baldaŭ revenos,« li
diris petege.

»Certe ni revenos.« – »Sed se la Patro
Cîela havas tiaspecan ...« – »Kion?« –
»Tiaspecan tubon por rigardado, li certe ja
vidas min.«

Auli ne komprenis, kial la onklo subite
tiel gajigîs. »Ho jes, tion ni devas diri al
onklo-pastoro, li zorgu pri tio.«

Li diris kaj kondukis Aulin en la
pastorejon.

La pastoro kaj lia edzino estis tre kore-
caj kaj afablaj. Auli tute ne timis ilin,
grimpis al ili en la sinon, preskaŭ en la
buson. Ili siaflanke dorlotis Aulin same
kiel sian Lolin; kelkaj opiniis: ec ĉplie. Loli
estis proksimume samagŭlino de Auli,
blankakapa, facilpieda, samtempe hidrar-
go, fajrero, pinglo kaj turbo. Auli havis
penegon kunagadi cê cîaj sîaj iniciatoj.
Ankaŭ nun sî volis tuj ricevi Aulin al sia
dispono, sed la onklo retenis Aulin, ra-
kontante al la pastoro, kiel Auli volis pro-
vizi la Patron Cîelan per lorno, por ke tiu
lin pli bone evidu. Ambaŭ ridegis gîs
larmoj.

»Do vi, eta vireto, dezirus por la Patro Cĉela lornon?«

»Jes,« asertis Auli, »mi dezirus.«

»Auli, venu jam,« malpaciencis Loli.

»Do iru, iru al via kunŭlino!«

Loli havis ne malgravan planon. Aŭdinte pri la ideo de Auli, sĉ tuj volis gĉn efektiviĝi, – alporti al la Patro Cĉela la lornon. Teknikaj malfacilajĝoj sĉn ne timigas, iel ja cĉo arangiĝos. Kiom ajn Auli malaprobis la iniciaton, kiaj ajn argumentojn li trovis kontraŭ gĉ, Loli ne cedis: malgraŭ cĉo oni devos plenumi la intencon.

»Se vi ne kunvenos, mi iros sola,« sĉ decidis fine.

Al tio Auli ne konsentis: se la afero estis neevitebla, Auli volis almenaŭ kunhelpi el sia tuta koro, animo, menso, senso kaj povo, kvankam li ne sciis, kiel tion fari. Loli jam antaŭzorgis cĉon necesan, tiel ke ili povis tuj ekiri.

»Sed ni ne scias la logĉjon de la Patro Cĉela.« – »Stultulo,« koleretis Loli, »la Patro Cĉela logĉs en la cĉelo.« – »Sed kiel ni atingos la cĉelon?« – »Cĉ vi vidas tiujn altajn pinojn?« – »Jes.« – »Cĉ vi vidas super ili tiun kuprokoloran nubon?« – »Ankaŭ la nubon mi vidas.« – »Do aŭdu! Plej unue oni devas grimpi al la supro de la plej alta pino. De tie oni facile saltas al la nubo kaj de sur la nubo kondukas ora sĉuparo

rekte en la Cielon.« – »Ho,« entuziasmigis Auli, »cû de tie? Sed,« li dubetis, »mi ne vidas la sfuparon.« – »Supre vi jam vidos. Malsupre gi entute ne estas videbla.« – »Kial do ne?« – »Câr tiel ja ciu povus iri en la cîelon. Sed gi eblas nur al tiu, kiu kredas, ke tie estas sfuparo.« – »Mi kredas,« asertis Auli kun plena konvinko.

Ili jam atingis la pinojn kaj rigardis supren busmalferme kaj kurbkole, kvazaŭ du birdidoj dum mangôtendo.

»Necesus grimpi tien supren,« komencis Loli. – »Certe necesus,« konsentis Auli. – »Cû vi ne grimpus?« – »Mi ne scipovas.« – »Provu tamen!« – La provo malsukcesis.

»Vi ne scipovas,« koleretis Loli. – »Sed vi?« – »Mi? Knabinoj ne grimpas.« – »Ankaŭ mi neniam grimpis.«

Ili estis tute senkonsilaj. Pro eta kaŭzo la granda afero sâjnis malsukcesi.

»Kian miraklon vi tie atendas,« demandis subite de postdorse ies vocô, »kial vi rigardadas tien supren?«

Aj! Kiu do estis? Petsu-knabo.

»De kie vi venis,« demandis Auli konsterniginte.

»Mi ja pasfadas en la tria-kvara bieneto.«

»Kaj kiu vi estas,« interesigis Loli.

»Tiu-Petsu-knabo,« balbutis Auli.

»Pardonu, sinjoro Pets!«

»Kia Pets! Oni nomas min Johannes Tilmann.«

»Vidu,« mokis Loli, »do Johannes Tilmann. Kaj kial vi estas tie ĉi?«

Al Petsu-knabo ne placis la superema tono de Loli.

»Kiu estas tiu ĉi fieracâ knabino apud vi,« li demandis Aulin.

»Kia knabino, kia knabino, fraŭlino Loreida Kuldao, vi devas diri, ne knabino,« atakis Loli ekscitite Petsu-knabon, tiel ke tiu kuragŭlo ektimis kaj sin retiris.

Auli ne fidis al la propraj okuloj.

»Hej, bofrateto, vi ja ricevis varon!« diris Petsu-knabo al Auli, »sĭ ja pli kverelemas ol Tilma.«

»Kia bofrateto? Kia Tilma?« – Loli suficete malproksimigis de Auli.

»Sendube bofrato. Li estas la edzo de nia Tilma kaj Tilma estas mia fratino.«

Auli subterigis pro honto, sed Loli sentis sin plena mastrino de la situacio.

»Cŭ vere,« sĭ demandis. »Kaj vi opinias, ke mi al vi kredas? Ke mi ne scias, kiom agaj povas geedzigĭ.«

Petsu-knabo tuj decidis enpense, ke »la knabino ne lasas plenigi sian kapon per musoj« kaj cedis:

»Verdire, bofrato li jam ne estas, sed li devos nian Tilman edzinigi.«

»Ha,« Loli plie malproksimigiĝs de Auli.
»Kaj, se oni rajtas demandi, kial?«

»Câr-câr-«,« Petsu-knabo trovis unuafoje en la vivo, ke al li mankas la vortoj.

»Daŭrigu, daŭrigu,« instigis lin Loli.

»Mi ne povas.«

»Ha, vi ne povas? Eble pluon vi ne havas? Eble ĉi estas nur mensogo?« – Loli iomete proksimigiĝs al Auli.

»Certe mensogo,« eligiĝs fine de Auli.

»Cû mensogo,« ekkriis Petsu-knabo, »cû nur mensogo?! Cû mensogo estas, ke vi kun Tilma nestis en mia picebrancâ kabano? Cû mensogo, ke vi kun sî tie dormis? Cû mensogo, ke vi elhejme ĉiĝis sî elis kaj al Tilma portadis? Cû mensogo, ke vin pro tio oni sendis ĉi tien elhejme? Do ĉi estas mensogo! Malkonfesu ĉi kaj diru, ke ĉi ĉi estas mensogo!«

»Diru al li, ke li mensogas,« ordonis Loli.

Sed Auli staris pendkape: kiel li povus konfesi ĉi al Loli. Tio superis liajn kapablojn.

»Do tiel,« diris Loli malvarme, »tia do estas la afero. Tiaokaze iru, mi vin ne bezonas plu.«

Kaj sî turnis sin al Petsu-knabo, por malkaŝi al li la kaŭzon de ilia ekskurseto.

Kompreneble tiel, ke ne necesis menciĝi Aulin, kiu de nun estis por ŝi absoluta neniaĵo.

Petsu-knabo aprobis la intencon. Vere, vere, ankaŭ li aŭdis, ke tiamaniere oni atingas la ĉielon. La fraŭlino nur donu al li la lornon, li jam liveros ĝin al tiu, al kiu necesas.

»Ne donu,« diris Auli pløre. – »Ne via afero,« respondis Loli ekscitite. – »Tiu-Petsu-knabo—li ĝin ne ...« – »Ĉu la lorno apartenas al vi aŭ mi estas via subulino, ke vi al mi malpermesas.« – »Tiel, tiel,« aprobis Petsu-knabo. Auli eksilentis.

Petsu-knabo ricevis la lornon, diris ankoraŭ kelkajn flataĵojn al Loli kaj ekiris.

»Sed aŭdu ...« maltrankvilis Loli. – »Mi aŭdas.« – »Kien vi iras?« – Petsu-knabo ne respondis. »Vi devas iri al la Patro Ĉiela.« – »Taŭgas por mi mem la ajêto. Adiaŭ, muknaza regidino,« mokis Petsu-knabo kaj ekkuris.

Loli eksidis kaj ekploris.

»Iru, iru for,« ŝi pelis Aulin, alirantan, »vi estas ...«

Sed Auli ne foriris. Li klarige parolis kaj parole klarigis, ĝis kiam la vizagxo de Loli pli heliĝis.

»Do tiel,« ŝi diris, »sed kial vi antaŭe silentis pri ĉio ĉi?«

»Mi hontis,« konfesis Auli sincere.

Tion Loli komprenis kaj pardonis.

Sed nun la hejmeniro kaj ĉio cetera multe ilin embarasis. Loli ja ne havis intencon fordonaci la lornon de paĉjo, ŝi volis nur konatigi la Patron Ĉielan kun la instrumento, sed nun tiu estis for kaj, krom tio, en malbonaj manoj. Nenion bonan oni povis atendi. Sed Loli ne estis tia, kiu perdas la kapon aŭ sencas flankvojojn.

»Ni iru,« ŝi diris levinte alten la kapon.

Ankaŭ Auli infektigis de sia kuragô kaj sentime li sekvis Lolin, ĝis la ejo, kie la onklo kaj pastoro Kuldao ankoraŭ konversaciis. Ĉi tie Auli unuafoje ekkonis la diplomation kaj ĝian utilon. Loli grimpis al la genuoj de la patro kaj demandis:

»Paĉjo, ĉu vi amas min?« – »Kial vi tion demandas,« diris la pastoro karesante la hararon de sia filineto. – »Diru do!« – »Certe mi vin amas.« – »Pli ol ĉiujn viajn objektojn?« – »Sendube.« – »Prefere ilin ĉiujn vi fordonus ol lasi min senti doloron?« – »Senhezite.«

Loli momenteton konsideris.

»Donacu al mi vian lornon!« – »Ĉu ĝi vin doloras?« – »Mi petas, donacu!« – »Por kio vi ĝin bezonas?« – »Por nenio. Donacu!« – »Sed vi permesos al mi ĝin uzi, ĉu ne?« – »Ne, acetu al vi novan, donacu ĝin tute al mi!«

La sakristiano ekridis: »Tre eksterordinara deziro en tia agô.«

»Sed mi deziras,« insistis Loli.

La pastoro skuis la kapon: »Mi ne komprenas. Diru al mi antaŭe, Loli, por kio vi ĝin bezonas.«

»Por nenio. Mi ĝin perdis.«

Kaj bone utiligante la momenton de konsterniĝo ŝi rakontis per unu ekspiro ĉion okazintan, ellasinte kompreneble kelkajn pure personajn detalojn.

»Do tiel,« pincetis la pastoro la oreilon de Loli simile al pulo-piko, »do tial. Sed ne, vi tute ne evitos la punon, alie vi elportos ĉion el la domo.

»Sed ja mi estas kulpa,« eligis Auli kontraŭvole.

La onklo malfermegis la okulojn.

»Mi prenis la lornon, volis ĝin alporti al la Patro Ĉiela.«

Sed Loli ne akceptis la sinoferon de Auli.

»Ne mensogu,« ŝi admonis, »kiu mensogas, tiu pekas.«

»Mi ne mensogas, vere mi prenis.« – »Vi eĉ ne scias, kie ĝi troviĝis.« – »Mi scias.« – »Do diru.«

Nun la onklo ridis al si en la barbon: li bone priatentis, ke Loli, jam invitante Aulin, portis ion envolvitan sub sia brako. La pastoro miris aŭskultante la disputadon

de Auli kaj Loli, alterne rigardante unu kaj la alian.

»Mirindajô,« li diris fine, »ordinare la infanoj akuzas unu la alian, sed tie ĉi...«

Kaj disetendis senkonsile la manojn.

»Nu, ordonu, ke li diru,« insistis Loli.

»Diru, Auli,« ordonis la onklo.

»Gĩ estis tie, de kie vi—mi gĩn prenis.«

»De kie vi gĩn prenis?«

Auli plu ne sciis, kion diri. Sed Loli tuj sciigis, de kie sĭ prenis.

»Gũste de tie mi gĩn prenis,« asertis nun ankaŭ Auli.

Sed malfrue, al li oni ne kredis.

»Estu tiel,« decidis la pastoro, »ĉar vi, Loli, havas tiel bonan advokaton, mi devas vin ĉi foje lasi ne punita. Iru kaj daŭrigu vian ludadon, sed gardu vin disdonadon nian havajôn al friponoj.«

Kiuj estis nun pli gôjaj ol Loli kaj kune kun sĭ ankaŭ Auli. Manenmane eliris la infanoj el la câmbro en la gâardenon. La du agŭloj, starante sur la balkono, ilin postrigardis.

»Tiu ĉi knabo,« komencis la pastoro, »kio li povus farigĩ. Kia maltrankvila, esplorema spirito, kia nobla kavalireco trovigâs en tiu ĉi hometo.«

»Povas esti,« diris la sakristiano, »sed kelkafoje li sâjnas al mi iomete stulta.«

»Ho, ne diru,« kontestis la pastoro flamiĝeme, »ne stulta, sed naive-sincere verama. Gardu nin la ĉielo de frumaturaj junaj maljunuloj, de denaskaj sagûloj kaj spertuloj. Ili iĝos la plej sekegaj, superecaj, senkoraj kaj senanimaj.«

»Ocĵo, pacĵo de Loli,« kuregis Auli al la balkono, »baptopatrino reportis la lornon.«

»Kiel,« demandis la alparolitoj samtempe.

»Baptopatrino forprenis la lornon de Petsu-knabo kaj ĝin reportis.«

»Kie ŝi estas,« demandis la onklo.

»Ŝi venas tie ĉi. Kun panjo kaj Häilu, kiuj venis min viziti.«

Li diris kaj forkuris renkonte al la venantoj, lasinte la balkonpordon malfermegita.

El arbustaro alkuris Loli, kuntrenante la rezistadantan Häilun.

»Pacĵo, ocĵo, jen la fratino de Auli kaj jen venas lia panjo. Mi tuj diros al mia panjo.«

Ŝi lasis Häilun simila al salkolono meze de la vojo, mem kuregis kvazaŭ lavango, brufermadante la pordojn, en câmbrojn; aŭdigis nur piedfrapado.

»Ventokapulino,« koleretis la pastoro.

Laŭ la sablokovrita vojeto proksimiĝis promenante Auli kune kun siaj du

patrinoj.

Häilu duonturnigis al ili, kiel homo, kiu scias nek tien, nek reen.

Tiam si levis la vizagon kaj jen ili staris sub la brila suno vizag-al-vizage kaj ride-tis unu al la alia kiel koramikoj, kiuj sen-vorte divenas, kion la alia volas diri.

Ci tiu

libro estas la kvar-

deka, eldonita de Literatura

Mondo kaj la sesa libro de AELA 1934.

